

DARBININKAS

Vol. LXXXI, Nr. 18

SECOND-CLASS

341 Highland Blvd.

Kaina

Gegužis - May 3, 1996 Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y. Brooklyn, N.Y. 11207 \$1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Vilniuje atidarytas dar vienas muzikos klubas "Geležinis kablys" (Kauno g. 5). Pasak steigėjų, jame bus pristatomos "labai plataus spektro" programos - nuo roko iki džiazio bei eksperimentinės akademinės muzikos. Klubas veiks trečiadieniais - sekmadieniais nuo 19 iki 6 val. ryto.

- Trombonistas V. Pilibavičius ir vokalistė N. Malūnavičiūtė pirmieji iš lietuvių džiazio muzikantų improvizavo žymiojoje Maskvos P. Čaikovskio konservatorijos salėje. Balandžio 4 d. jie ir maskvietis pianistas D. Krameris čia atliko savo originalią programą, prieš tai skambėjusią Lietuvos džiazio klubuose.

- Italijoje vykusiame ekslibrisų konkurse "Penkiasdešimt metų - kad mes neužmirštume" dalyvavo dailininkai iš dvidešimt trijų šalių, tarp jų - iš Latvijos, Argentinos, Kinijos ir Estijos. Lietuvai atstovavo žinomi šio mažojo grafikos žanro meistrai: A. Čepauskas, M. Liugaila ir A. Kmieliauskas. Specialiais žiuri prizais pažymėti M. Liugailos ekslibrisai. Beje, Vilniaus "Vartų" galerijoje atidarytos įdomios A. Liugailos, Ž. Liugailaitės ir prof. S. Veiverytės - Liugailienės parodos.

- Tarptautinis kultūros skatinimo fondas, veikiantis kaip savarankiška UNESCO dalis, rūpinasi jaunųjų menininkų (iki 35 m.) tobulinimu, skirdamas įvairias stipendijas. Išsamesnę informaciją galima gauti Atviros Lietuvos fondo namuose (Šv. Jono g. 5, Vilnius). Lietuvos literatai, dailininkai, muzikantai, šokėjai, teatro ir kino menininkai čia ras viliojančių projektų, vykstančių Afrikoje, Azijoje, Arabų šalyse, Rytų ir Vidurio Europoje, Lotynų Amerikoje.

- Tapytojo Šarūno Saukos ir jo žmonos Nomados tapybos darbų paroda atidaryta Vilniaus galerijoje "Akademija". Tai pirmoji paroda sostinėje, kurioje kartu rodomi abiejų šių dailininkų darbai. Dailės gurmašams bus pristatytas naujasis Š. Saukos darbas.

- Devynių Lietuvos dailininkų: D. Ivanauskaitės-Kezienės, R. Vėliuvienės, N. Šaltenytės, A. Pakalkos, J. Vaižgauskaitės, D. Dauknytės, R. Rimkūno, V. Afanasjevo ir E. Zavadskienės darbai buvo eksponuojami 18-ojoje tarptautinėje grafikos parodoje Japonijos mieste Kanagavoje, kuri buvo sudėtinė ten vykusio menų festivalio dalis.

- F. Schuberto draugija, pasitikdama kompozitoriaus gimimo 200-ąsias metines, skelbia kamerinių (vokalinų ir instrumentinių) kūrinių konkursą. Kompozicijos turi įprasminti artumą F. Schuberto kūrybos dvasiai (galima panaudoti jo muzikos motyvus). Jų trukmė - ne mažiau kaip 7 min. Konkursas premijos: I - 900 Lt., II - 700 Lt., III - 400 Lt. Slapyvardžiu pasirašytus kūrinius (autorius vardą ir pavardę pridėdant užklijuotame voke) iki 1996 metų spalio 15 d. siųsti adresu: F. Schuberto konkursui, Lietuvos muzikos akademija, Gedimino pr. 42, Vilnius, Lietuva.

ŽEMĖS PARDAVIMAS UŽSIENIEČIAMS : KITA NUOMONĖ

Žemės pardavimas užsieniečiams nėra toks jau nekalts dalykas, kokių jį sutartinai laiko dvi didžiosios Lietuvos politinės jėgos, skubančios į Europą. Neįtikina argumentai, jog ta pardavimo nuostata užfiksuota visose civilizuotose šalyse, jog kitaip nebūsime priimti į Europos Sąjungą, jog dar jokios šalies (dažniausiai pasitelkiamas Suomijos pavyzdys) niekas "nenupirko" ir pan. Pirmiausia visiems aišku, kad civilizuotų teisinių valstybių vidaus atmosfera labai jau skiriasi nuo Lietuvos išvietės. Ten formuluojami nacionaliniai interesai, ir valdžia tuos interesus įgyvendina, čia stengiamasi rasti pirkėjų nacionaliniams interesams pirkti. Ten - susiklosčiusi geopolitinė pusiausvyra, pasidalintos įtakos sferos, čia - besaikiškas godulys ir vis labiau ryškėjanti istorinė geopolitinė Lietuvos lemtis - būti vidujai trijų didesnių galių dalijamai. Mūsų šalyje kryžiuojasi Rusijos, Vokietijos ir Lenkijos geopolitiniai interesai, ir bent jau artimiausią šimtmetį neišnyks grėsmė, jog tauta gali vieną rytą atsibusti beturinti savo rankose tik valstybės kiautą ir jau gyvenanti ne savo krašte, o tik savo darbo vietoje ar jai išnuomotame plote. Šiuo požiūriu, pavyzdžiui, estų padėtis yra visiškai kita. Rusijos geopolitinius interesus estų politikai atsveria aktyvia priešine savųjų Pskovo žemių susigrąžinimo politika, o sveiką proto neparduoti valstybės Pasaulio bankui ar kokiai kitai finansinei organizacijai, manau, jiems užteks. Didžiulis politikų ir specialistų choras šaukia, jog Lietuvai būtinos investicijos, jog tik priėmus tą Konstitucijos pataisą į Lietuvą ateis tikri pinigai. Ir šitas choras išsидуoda ne-

kantraudamas tų pinigų. Nori jų ir jau gavę, ir jaunesnė karta, kuri dar nespėjo tiek gauti. Visi mes žinome, kaip ateina į Lietuvą pinigai ir kur jie dingsta. Niekas nekalba, kaip tuos pinigų reikės atiduoti, nes visi aiškiai žino, jog tai jau ne jų reikalas. Kam kvaršinti galvą ūkio pertvarkymo projektais, kai daug paprasčiau prisilieti prie kokios kreditinės linijos kaip atlygio už tą ar kitą įstatymo pataisą, projekto palaikymą, dokumento "prastūmimą". Ir jau niekam nesvarbu, jog "sukūrus" tokią mokesčių sistemą ir tokią mokesčių valdininkiją turėtų būti tiesiog gėda kalbėti apie būtinybę keisti Konstituciją. Kas rūpi investitorius? Paprastai kalbant, galimybė svetimoje šalyje civilizuotai užsidirbti už savo pinigus ir civilizuotai išsivežti pelną. Valstybės pareiga yra garantuoti tą galimybę civilizuotai užsidirbti, kad, užsidirbant investitoriams, stiprėtų ir ji pati. Daugiau nieko. Geriausia garantija - valstybės išmintinga ekonominė politika, skatinanti atsivežti kapitalą mokesčių sistema, efektyvus valdininkijos darbas padedant padidinti kapitalą. Tačiau turi būti pirmiausia skatinami vietiniai gamintojai, nes investicijos turi jungtis su vietiniais "ištekliais". Lietuviai verslininkai, atrodo, dirba iš paskutiniųjų priešindami savosios valstybės politikai, žlugdyte žlugdančiai nacionalinį ūkį, ir ne Lietuvos ūkis pelnys iš Konstitucijos pataisos, o tas pats valdininkijos "klano" sluoksnis, kurio svarbiausias pinigų šaltinis yra į tuštumą nutekančios kre-

ditinės linijos, Lietuvos skolinimas ir perskolinimas. Juk tik prisiminkime valdžios vyrų, giminaičių, draugų bei pažįstamų besaikį vogimą arba tiesiog apgaudinėjant, arba tam pasitelkiant bankų "krizes". Ir dabar siūloma tikėti, jog šitų banaliausių vagių mentalitetas ims ir pasikeis sykiu su Konstitucijos pataisa. O juk ta pataisa atveria naujas kreditų, paskolų, "investicijų" linijas. Europos valdininkijai taip pat veriasi galimybės gerokai pelnytis, "sukant" pinigų tokioje šalyje, kur galima legalizuoti, įteisinti (premjero ar vyriausybės potvarkiu, viena diene įstatymo pataisa) kiekvieną sandėrį, kiekvieną projektą. Prieš kurį laiką valdininkija buvo komunistinė, dabar ji - europistinė. Kitų šalių akimis žiūrint, ji atrodo gana solidžiai - jau nebeužsikirsdoma plepa apie laisvąją rinką ir demokratijos procesus, tačiau jos darbai rodo tipišką vagies mentalitetą; jis tuo baisesnis, kad jo nebereikia slėpti po jokia ideologija - juk visi savi: ir prezidentūra, ir teismai, ir policija. Ir šitas mentalitetas įtvirtinamas kaip norma, kaip naujųjų, laisvosios rinkos laikų bruožas. Tie skubantys į Europą jau yra Europoje: pinigų jie išvežė, patys laidavo sau galimybę pasitraukti. Tačiau norisi dar. Ne civilizuotai uždirbti (šitai ilgai trunka), o gauti. Greitai ir daug. O susijungus Europai, viskas bus nurašyta, nes juk dirbta kartu su eurovaldininkija.

Tad yra apie ką pagalvoti ne tik partijų "politrukams", bet ir visiems Lietuvos žmonėms. Tačiau nenorima, kad žmonės (nukelta į 4 psl.)

1995-ųjų Nacionalinių premijų laureatai su Lietuvos prezidentu Algirdu Brazausku ir Kultūros ministru Juozu Nekrošiumi. Newyorkietis prel. prof. Antanas Rubšys - pirmoje eil. pirmas iš dešinės. Vilniaus Jasinevičiaus nuotr.

MŪSŲ NEWYORKIEČIAI - LAUREATAI

Mūsų spaudoje gana šykščiai paminėtos šiemet Vasario 16 išvakarėse Vilniuje įvykusios išskilmės, kurių metu nacionalinės premijos įteiktos septyniems Lietuvos ir išeivijos kūrėjams. O tie išeivijos kūrėjai - tai du newyorkiečiai: prel. Antanas Rubšys ir poetas bei kino režisierius Jonas Mekas, mūsų kaimynai ir kultūrinio gyvenimo dalyviai.

Prel. A. Rubšiu premija paskirta už Šv. Rašto tyrinėjimą ir vertimus. Apie jį Vilniaus Filharmonijos Mažonoje salėje išskilimų metu Nacionalinių premijų komiteto pirmininkas Marcelijus Martinaitis šitaip kalbėjo:

"Su Antanu Rubšiu, vienu žymiausių Biblijos žinovų, Lietuvos žmonių pažintis, galima sakyti, prasideda tik dabar, jo darbus įvertinus Nacionaline premija. Šventojo Rašto tyrinėjimams, vertimams laureatas paskyrė visą gyvenimą. Svarbiausias jo darbas yra Senojo Testamento vertimas iš hebrajų, aramėjų ir graikų kalbų, jį palydintis šventraščio analizės ir interpretacijų penkiatomis. Naujasis vertimas įsidėmėtinas keliais požymiais: pirmiausia, versta iš originalo, antra - vertimas pasižymi aukšta filologine kultūra. Tai rodo, kad lietuvių

kalba jau yra subrendusi, viena iš Dievo ir Rojaus kalbų".

Prel. Rubšio rašinių Šv. Rašto temomis "Darbininko" skaitytojams yra tekę nemažai skaityti. Daugiausia tai buvo jo kelionių Artimuosiuose Rytuose išpūdžiai. Tai buvo jo studijinės kelionės ir dalyvavimas archeologiniame Šv. Rašto vietų - piliakalnių - tyrinėjime.

Tačiau apie Šv. Rašto vertimą jis pats nesvajojęs. Prelato žodžiais, vertimo svajone gyveno nemarusis jaunas vyskupas Pranciškus Brazys, MIC. Jis, vos tapęs vyskupu 1965 metais, ėmė telkti tam darbui Šv. Raštą studija-

Vytauto Didžiojo paminklas Kaune.

V. Kapočiaus nuotr.

SEIMAS NUTARĖ IŠPLĖSTI VILNIŲ

Lietuvos Seimas balandžio 24 d. nutarė 10501 hektarų padidinti Vilniaus miesto teritorines ribas.

Už Vilniaus miesto, Vilniaus ir Trakų rajonų savivaldybių teritorijų pakeitimą balsavo 58 Seimo nariai, 7 parlamentarai buvo prieš ir 7 susilaikė.

Vilniaus išplėtimui ypač priešinosi 4 narius turinti Lenkų sąjungos frakcija, kurios nuomone, Vilnius išplėstas remiantis ne ekonominiais, o politiniais motyvais.

Šios frakcijos seniūno pavaduotojas Gabrielis Mincėvičius teigė, kad priėmus nutarimą, bus pažeista Vilniaus rajono gyventojų demografinė sudėtis ir teigė, kad

nutarimas prieštarauja prieš dvejus metus pasirašytai Lietuvos ir Lenkijos tarpvalstybinei sutarčiai.

Frakcijos seniūnas Zbignevas Semenovičius po balsavimo sakė, kad Lenkų sąjunga kreipsis į prezidentą, ir paragino visus gyventojus savo protestus siųsti prezidentui. Įstatymas dėl Vilniaus išplėtimo išgalios, kai ji pasirašys prezidentas Algirdas Brazauskas.

LDDP frakcijos narys Algimantas Salamakinas sakė po balsavimo, kad iš Vilniaus plėtimo Lenkų sąjunga daro politką.

AGEP

ATMETĖ GALIMYBĘ BALTIJOS ŠALIMS SUTEIKTI SAUGUMO GARANTIJAS

Švedijos ir Suomijos premjerai balandžio 24 d. Helsinkyje atmetė galimybę suteikti saugumo garantijas Baltijos šalims, nurodydami, kad Baltijos jūros regiono šalys turi glaudžiau bendradarbiauti.

"Apie jokiais mūsų karinės garantijas Baltijos šalims negali būti

vusius kunigus. Bet su jo netikėta mirtimi planai sustojo. Mintį atgaivino vysk. Paulius Baltakis, OFM. 1991 m. kovo 6 d. jisai pakvietė prof. Rubšį ir ipareigojo jį Lietuvos katalikų vyskupų konferencijos vardu imtis Senojo Testamento vertimo darbo.

Greta profesoriavimo Manhattan kolegijoje (New Yorke), o vėliau ir gavęs iš jos atitinkamo laiko, kun. Rubšys, pasitelkęs padėjėjų, sukaupęs visas jėgas išvertė, o "Krikščionis gyvenime" leidykla išleido (1992-1995) Senojo Testamento keturtomį. Prel. dr. Vytautas Balčiūnas, leidyklos vadovas, padedamas kun. istorijos lic. Rapolo Krasausko, rūpinosi lėšomis tam ketvirtomiui spausdinti ir siųsti į Lietuvą. Savo lėšomis parėmė ir mecenatai prelatai Jonas A. Kučingis ir dr. Juozas Prunskis. Vysk. Paulius Baltakis, OFM, nuolat domėjosi vertimo eiga, drąsina, aprūpino šiuolaikine aparatu rankraščiųams paruošti.

Šiuo metu prof. Rubšys rūpinasi galutiniu rinkinio parengimu tam vienetui - Senojo ir Naujojo Testamento - Šv. Rašto leidiniui, kuris bus netrukus išleistas Lietuvoje. Dabar tą rinkinį baigia apipavidalinti dr. Jonas Boguta Chicagoje.

Lietuvoje pernai pasirodė prof. Rubšio "Sandara ir Mesijas", I-oji dalis Rakto į Senąjį Testamentą. Antroji Rakto dalis, "Pranašai ir karaliai", ir trečioji dalis, "Tiltai ar

sienos?", paruoštos perspausdinti ir žada ten išeiti šiemet.

Ta pačia proga prisimena ir prof. Rubšio kelionė į Romą, kurioje jis pernai lankėsi su kitais lietuviais dvasininkais, kai jiems popiežius Jonas Paulius II suteikė prelato vardus. Prof. Rubšys tą apsilankymą Vatikane ir susitikimą su popiežiumi jaučiai prisimena ir mano, kad ir tasai prelato titulas jam teko už jo Šv. Rašto vertimus. Už tokį popiežiaus dėmesį jis yra dėkingas taip, kaip ir dėkingas Nacionalinių premijų komitetui už jam parodytą dėmesį.

Kitas newyorkietis nacionalinių premijų laureatas - Jonas Mekas - negalėjo nuvykti premijos atsiimti, bet jis nusiuntė savo žodį, kurį išskilmėse perskaitė jo bendramokslis A. Andrijauskas. Mekas taip rašė:

"Mes visi nuo laiko pradžios, nuo Adomo ir Ievos, žiūrime ir siunčiame savo vaizdus ir įvaizdžius į pasaulį. Šia proga noriu, kad visą laiką siųstume į pasaulį tokius sapnus, vaizdus, įvaizdžius, širdies ritmus, kuriuose atsispindi viskas, kas yra gražu, gera, stebuklinga, tvirtai tikėdamas, kad Rojus dar nėra visai prarastas, kad mes visi esame Rojaus gabaliukų nešiotojai, ugdytojai ir kad nuo kiekvieno iš mūsų priklauso, kokia bus Lietuva, pasaulis ir visata..."

(nukelta į 5 psl.)

Jungtinių Tautų universiteto centro rūmai Tokijo mieste.

Jungtinių Tautų universitetas

Kęstutis K. Miklas

"Darbininko" korespondentas
Jungtinėse Tautose

Nedaug kam yra žinoma, kad jau daugiau kaip 20 metų egzistuoja Jungtinių Tautų universitetas, vadinamas UNU. Ši akademinė institucija skirta tarptautinių mokslininkų tyrinėjimams, ieškant būdų, kaip spresti nuolat kylančias pasaulines problemas dėl taikos palaikymo pasaulyje, besikartojančių tarpvalstybinių konfliktų sustabdymo, dėl žmonijos išlikimo, kovojant už jos teises, pažangą ir ekonominę gerovę.

Universiteto įsteigimas

Mintis dėl tokios tarptautinės akademinės institucijos reikalingumo buvo iškelta JT Generalinės asamblėjos 1969 metų sesijoje. Ją iškėlė tuometinis JT generalinis sekretorius U Thant. Nepaisant to, kad dauguma JT narių pritarė tokio universiteto įsteigimui, biurokratizmas JT-se stabdė šį reikalą keletą metų. 1973 metų Generalinės sesijos pasiūlytas čarteris šiam universitetui steigti buvo vienbalsiai visų kraštų priimtas. Japonija buvo pirmoji, paskyrusi 100 milijonų dolerių būsimą universiteto fondui ir pasiūlusi pastatyti universiteto centro būstinę Tokijo mieste. Šis pasiūlymas buvo daugumos kraštų priimtas. Universitetas pradėjo veikti gan nelengvomis sąlygomis, išsisklaidęs įvairiose patalpose Tokijo mieste. Pažadėtoji centrui būstinė buvo pastatyta tik 1992 m. birželio mėn.

Universiteto struktūra

Universitetas savo struktūra ir paskirtim yra visiškai skirtingas nuo mums visiems įprastų aukš-

tojo mokslo institucijų, kurių tikslas išmokyti bei paruošti įvairius specialistus, baigusius vidurinį mokslą. Čia nėra ir studentijos. Šio universiteto "studentai", jeigu taip galima juos pavadinti, yra jau baigę aukštuosius mokslus kitur ir besiruošią doktoratui. Jų mokslo programa remiasi disertacijų rašymu, dalyvavimu įvairiose studijose, seminaruose ir tyrinėjimuose, trunkančiuose nuo 3 iki 12 mėnesių, nuodugniai susipažįstant su tarptautinėmis problemomis ir ieškant geriausio sprendimo bei galimybių jį pritaikyti praktikoje.

Baigusiems studijas universitetas nesuteikia jokių mokslo laipsnių - tik pažymėjimus.

Visa ši programa įgyvendinama per universiteto organizuojamą ir finansuojamą tyrimo bei apmokymo centrų tinklą, taip pat glaudžiai bendradarbiaujant su kitom pasaulio akademinėmis institucijom bei pavieniais įvairių specialybių mokslininkais. Šiuo metu universitetas jau turi per 20 tokių tyrinėjimo bei apmokymo centrų visuose pasaulio kontinentuose. Prie universiteto centro Tokijo mieste veikia du institutai. Viena - pažangaus mokslo institutas, į kurį priimami baigę aukštuosius mokslus kituose universitetuose, gabūs, tų universitetų rekomenduoti asmenys disertacinėms studijoms, ruošiantis doktoratui. Antrasis institutas remiasi maisto, jo technologijos ir planavimo tyrinėjimo programomis. Tokių institutų, tyrinėjančių maisto problemas, yra dar Indijoje, Ghanoje, Kenijoje, Zambijoje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose. Suomijoje, Helsinkio mieste,

yra ekonomikos tyrinėjimo ir jos vystymo institutas. Olandijoje, Maastricht mieste, veikia institutas naujosios technologijos tyrinėjimui. Airijoje, Italijoje ir Kamerūne yra centrai informacijos plėtimo bei vystymo reikalams. Didžiojoje Britanijoje veikia centras studijuoti ir svarstyti tarptautiniams konfliktams ir etninėms problemoms. Šveicarijoje yra gamtinių katastrofų tyrinėjimo centras. Atnaujintų energijos sistemų studijų centras yra Indijoje. Maitinimo ir sveikatos studijų - Tailandėje ir Gvatemaloje. Mokslo ir technologijos - Brazilijoje. Biotechnologijos - Argentinoje, Meksikoje ir Venezueloje. Geologinės šiluminės energijos tyrinėjimų centras yra Islandijoje.

JT universitetas yra autonominis Jungtinių Tautų vienetas. Jis veikia savarankiškai, visus sprendimus dėl apmokymo centrų įkūrimo bei jų finansavimo daro savo nuožiūra, rūpinasi finansų gavimu, sudaro sutartis su kitų kraštų vyriausybėmis mokslo klausimais ir t. t. Visiems mokslininkams, kurie dalyvauja šio universiteto programose, yra suteikiama visiškai akademinė laisvė tarpusavyje bendradarbiaujant ar keičiantis savo mokslo žiniomis bei patirtimi.

Universiteto vadovybė

Universiteto veiklos principams bei programai nustatyti veikia universiteto taryba, sudaryta plačiu geografiniu mastu iš 24 mokslui pasitarnavusių asmenų. Juos skiria JT generalinis sekretorius kartu su JT organizacijos švietimo, mokslo ir kultūros reikalams (UNESCO) generaliniu direktorium, po konsultacijos su JT institutu lavinimui ir

tyrimams (UNITAR) bei kitais JT padaliniais.

Kai buvo sudaryta pirmoji taryba, 12 jos narių buvo paskirti trejiems metams, o kiti 12 - šešeriems. Po to kas trejus metus 12 narių nuolat renkami šešerių metų kadencijai, tuo būdu išlaikant tarybos testinumą.

Ex officio teisėmis į tarybą įeina dar keturi nariai: JT gen. sekretorius, UNESCO gen. direktorius, UNITAR vykd. direktorius ir Universiteto rektorius.

Rektorius yra vyriausias akademinis ir administracinis universiteto vadovas. Jį skiria JT gen. sekretorius iš tarybos nominacijų komiteto pasiūlytų kandidatų, nebūtinai iš tarybos narių. Rektorius yra skiriamas penkerių metų laikotarpiui. Jis gali būti paskirtas dar penkeriems metams, bet ne ilgiau. Šiuo metu rektorius postą užima brazilas dr. Heitor Gurgulino de Souza.

Universiteto finansai

Universitetas negauna jokios finansinės paramos iš Jungtinių Tautų reguliaraus biudžeto. Visa finansinė parama ateina iš kraštų vyriausybių, valstybinių agentūrų, įvairių fondų ir iš pavienių asmenų. Iki šiol paramos susilaukta iš 51 valstybės. Įdomu tai, kad Raudonoji Kinija įnešė net 5 milijonus dolerių, o iš JAV valdžios negauta nė vieno cento. Iš JAV gausiai parėmė tik trys fondai: Fordo, MacArthur ir Rockefellerio. Ir per pastaruosius metus į universiteto išlaikymo fondą įplaukė beveik 300 mln. dolerių.

Universitetas operuoja 35 milijonų dolerių metinio biudžeto ribose. Iš tos sumos jis išlaiko ne tik universiteto centrą Tokijo mieste, bet ir visus savo padalinius pasaulyje. Mokslininkams, kurie kraštų aukštųjų mokyklų rekomenduojami dalyvauja seminaruose ar tyrinėjimų studijose, visas išlaidas, iskaitant butą, pragyvenimą ir dažnai net kelionės, padengia universitetas. Vadinamojo mokesčio už mokslą nėra. Už tokius asmenis dažniausiai valstybės siunčia paramą į universiteto fondą, nors tai nėra reikalaujama.

Universitetas papildoma savo išdą ir per savo spaudos skyrių, kuris periodiškai išleidžia net penkis profesinius žurnalus, eilę informacinių brošiūrų ir gausybę įvairių akademinių leidinių. Suinteresuotieji gali juos nusipirkti ar įsigyti užsiprenumeruodami. 60 valstybių ir universitetinių bibliotekų pasaulyje visus leidinius gauna nemokamai. Paskelbtame deposite bibliotekų sąrašė Lietuvos, nei kitų Baltijos kraštų, kol kas dar nėra.

Čekijos prezidentas Václav Havelas ir Vilniaus universiteto rektorius R. Povilonis po iškilnių Vilniaus universitete, suteikus Vilniaus universiteto garbės daktaro laipsnį V. Havelui.

V. Kapočiaus nuotr.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

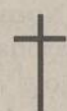
-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 ; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖLE VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALE -

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

Lietuva daugiausia prekiauja su Rusija ir Vokietija

Statistikos departamento pateiktais duomenimis, 1995 metais Lietuva užsienio valstybėms eksportavo produkcijos beveik už 10,8 milijardo litų (1994 metais - už 8,077 milijardo litų) ir importavo daugiau kaip už 12 milijardų litų (1994 metais - už 9,35 milijardo litų). Neigiamas prekybos saldo sudaro beveik 1,25 mlrd. litų.

Pastebimai mažėja Lietuvos prekybos su NVS šalimis ir auga su Europos valstybėmis. Per 1990-1995 metus Lietuvos eksporto apimtys į NVS šalis sumažėjo nuo 84,7 iki 42,4 proc. viso Lietuvos eksporto, o importas iš NVS šalių - nuo 72,5 iki 37,6 proc. viso šalies importo.

Lietuvos prekių apyvarta su NVS šalimis pirmą kartą per kelias dešimtis metų susilygino su prekyba Vakaruose 1994 metų viduryje, o eksportas į Vakarų šalis nuo 1990 metų išaugo nuo 15,3 iki 57,6 proc. viso eksporto, importas iš šių šalių išaugo nuo 27,5 iki 62,4 proc. viso Lietuvos

importo.

Prekyba su Europos Sąjungos šalimis augo dar sparčiau negu bendra Lietuvos užsienio prekyba. Per 1995 metus Lietuvos prekių eksportas į ES šalis išaugo nuo 25,8 iki 36,3 proc., o importas - nuo 26,4 iki 41,5 proc. visos apimtys.

Lietuva daug daugiau savo produkcijos pradėjo eksportuoti į Latviją bei Estiją. Statistikos departamento duomenimis, 1992 metais Lietuva į Latviją eksportavo produkcijos už 192,5 mln. litų, o į Estiją - už 41,1 milijono litų. 1995 metais eksporto apimtys atitinkamai išaugo į Latviją - iki 765,3, į Estiją - 241,3 milijono litų.

Be to, Lietuva daug daugiau eksportuoja negu importuoja iš šių šalių. Iš Latvijos 1995 metais importuota prekių už 431,4 milijono litų (1992 metais - už 12,2 milijono litų), o iš Estijos - už 240,6 milijono litų (1992 metais - už 5,6 mln. litų). Specialistai tokį teigiamą Lietuvos prekybos

Akcijos prieš "Skurdą ir skurdintojus" dalyviai.

V. Kapočiaus nuotr.

saldo su Baltijos valstybėmis sieja su tarp jų esančių prekių kainų skirtumu.

Nors prekybos apimtys sumažėjo, kol kas pagrindinė Lietuvos prekybos partnerė lieka Rusija - pagrindinė Lietuvos energinių išteklių tiekėja. Prekių eksportas į Rusiją 1995 metais sudarė 20,4 proc. viso Lietuvos eksporto (1994 metais - 28,2 proc.) ir 29,1 proc. viso Lietuvos importo (1994 metais - 39,3

proc.). Tačiau dar 1992 metais Lietuva iš Rusijos importuodavo beveik 64 procentus visos produkcijos ir prekių.

Antroje vietoje tarp pagrindinių Lietuvos užsienio prekybos partnerių patikimai išsivertino Vokietija - artimiausia ir ekonomiškai galingiausia Lietuvos kaimynė Vakarų Europoje. Iš jos Lietuva 1995 metais išvežė prekių už 1,87 milijardo litų, arba (nukelta į 4 psl.)

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

✂ LĖKTUVAI
✂ LAIVAI (CRUISES)
✂ TRAUKINIAI (AMTRAK)
✂ AUTOBUSAI
✂ NUOMOJAMOS MAŠINOS
✂ VIEŠBUČIAI
✂ IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Fatima atominio amžiaus ženkle

Kiekvienais metais spalio 13 d. prisimenamas paskutinis Marijos apsiareiškimas Fatimoje. Iš viso jų buvo šešetas, pradedant gegužės 13 d. Kad tie apsiareiškimai Bažnyčios patvirtinti, rodo ir tai, jog 1965 m. jubiliejaus proga popiežius Paulius VI lankėsi Fatimoje ir meldėsi už pasaulio taiką. Kodėl Šventasis Tėvas buvo pasirinkęs taikos, o ne kurią kitą intenciją?

1917-aisiais žmonės laukė taikos su tokiu pat pasiilgimu, kaip ir šiandien. Anais 1917 metais dar nebuvo pasibaigęs pirmasis pasaulinis karas, tai visai suprantama, kad žmonės laukė laukė jo galo. Šiuo metu visuotinio karo dar nėra, bet yra didelio nerimo ir nuogąstavimo sulaukti trečiojo, atominio, karo, kurio bauginančių pasekmių niekas negali numatyti. Užtat kreipiamos maldos į Dievą, kad apsaugotų nuo baisios nelaimės, nes žmonės prisigaminę baisių ginklų, o taikaus sugyvenimo rasti neįstengia. Tačiau yra taip pat ryšys tarp to, kas užsimezgė 1917 metais, ir to, ką mes dabar išgyvename kaip sunokusius vaisius.

Marijos apsiareiškimai Fatimoje neatrodo, kad būtų visai atsitiktiniai sutapę su revoliucija Rusijoje 1917 m. Nieko apie bolševikų perversmą dar nebuvo žinoma iki spalio pabaigos, o Marijos apsiareiškimo metu, liepos 13 d., jau buvo paminėta Rusija, kuri išplatinsianti visame pasaulyje savo klaidas ir prasidėsiai karai bei Bažnyčios persekiojimai. Tai nėra nei tikėjimo dogma, nei kokia neatšaukiama pranašystė, bet išėjimas sekti gyvenimo eigos ženklus ir daryti savo išvadas.

Niekas turbūt nesistengs paneigti, jei blaiviai žiūrės į praėjusio pusšimčio faktus, kad daugiausiai pasaulyje nerimo, drumsties ir netaikos yra įnešęs kovingasis bolševizmas. Koks gi yra laisvojo pasaulio atliepas į komunistinės sistemos prievartą ir tikėjimo persekiojimą? Ogi skelbimas, kad "Dievas yra miręs".

"Marija kalba pasauliui" - tokiu vardu išleistoje knygoje (ji išversta ir lietuviškai 1951 m.) - skaitome: "Marija prašančiu balsu kalbėjo: jie neprivalo daugiau įžeidinėti Viešpaties, nes Jis jau ir taip per daug įžeistas. Tai buvo paskutiniai Marijos žodžiai, tai Fatimos apsiareiškimų esmė".

Tie apsiareiškimai buvo patvirtinti spalio 13 d. Saulės stebuklu. Ji matė apie 50,000-60,000 žmonių minia, aprašė ano meto didieji Portugalijos laikraščiai, savo priesaikos liudijimus davė daugybė žmonių.

Coimbro prof. dr. Almeida Garrete liudijo: "Saulė sukosi apie save su begaliniu greitumu. Staiga minioje kilo klyksmas ir išgąstingas šauksmas. Saulė vis dar tebesisuko tokiu pat greičiu, kai tuo pat metu ji atsiskyrė nuo padangės ir visa raudona, tartum kraujas, pradėjo artėti prie Žemės, grąsindama savo ugniniu svoriu visa sunaikinti. Tai buvo išgąstingas ir baisus akimirksnis".

Taip, baisus. Kaip atominės bombos sprogimas. Bet tuo, kas padaroma paties žmogaus, tikima ir bijomasi... Kas gi siejasi su antgamta - atrodo kaip nenatūralus gamtos reiškinys, stebuklas - tuo daug kas netiki ir todėl nesibaimina skelbti Dievą mirusiu. Fatima įspėja nedaryti šios klaidos.

Pagerbė M.K.Čiurlionio atminimą

Lenkijos sostinės priemiestyje Pustelnike, kur prieš 85-erius metus mirė Čiurlionis, pagerbtas šio žymaus lietuvių menininko atminimas. Pagerbti Čiurlionio ir Markus, kaip dabar vadinasi šis Varšuvos priemiestis, buvo atvykę Lietuvos ambasados ir Generalinio konsulato Lenkijoje darbuotojai. Jie padėjo gėlių prie dailininko ir kompozitorių įamžinančios

memorialinės lentos. Pirmą kartą visos Lenkijos Lietuvos Mylėtojų klubo iniciatyva iškilmės dalyvavo Markų viceburmistras Ryszard Szepanski, kuris iškilmių dalyvius nuvežė į tą vietą, kur yra tieslama nauja gatvė, kuriai gegužės viduryje bus suteiktas M.K.Čiurlionio vardas.

ELTA

Apie maldą

Vladimir Solovjov

1

Pajutę savo širdyje pasibjaurėjimą blogiu, viešpataujančiu pasaulyje ir mummyse, bandėme jį nugalėti ir įsitikinime savo geros valios bejėgiškumu. Tada ir kilo dorovinė būtinybė ieškoti kitos valios pagalbos - tokios valios, kuri ne tiksliai siekia gėrio, bet pati yra gėris ir gėrio galios skleidėja. Tokia valia egzistuoja ir, dar prieš pradedant mums jos ieškoti, ji jau atranda mus. Ji apsiareiškia mūsų sielai tikėjimu ir sujungia ją su savimi malda.

Mes tikime gėriu, tačiau žinome, kad mummyse jo nėra. Tad turime atsigrežti į tikrąjį gėrį, turime patikėti jam savo valią, atnašauti dvasinę auką - turime melstis. Kas nesimeldžia, t. y. nesujungia savo valios su aukštesniąja valia, tas arba netiki šia aukštesniąja valia, netiki gėriu, arba manosi pats esąs pilnavertis gėrio šaltinis, savo valią laikydamas tobula ir visagale. Netikėjimas gėriu yra dorovinė mirtis. Tikėjimas pačiu savimi kaip gėrio šaltiniu yra beprotybė. Tikėjimas gėrio šaltiniu, kuris kyla iš Dievo, ir malda, patikint jam savo valią, yra tikroji išmintis ir dvasinės tobulybės pradžia.

Jei mes iš tiesų norime laisvo ir tobulo gyvenimo, turime pasitikėti ir atsiduoti Tam, kas gali išlaisvinti mus nuo blogio ir suteikti stiprybės tel, kuris per amžius yra laisvės ir tobulybės valdovas. Mūsų siela pati nėra nei laisva, nei tobula, o tiksliai gali tokia tapti,

Lietuvoje didėja nepakantumas LDDP vedamai tiek vidaus, tiek išorės politikai. Skurdas ir nevilts apėmusi didesnę dalį Lietuvos žmonių. Protesto demonstracija Vilniuje, nukreipta prieš LDDP.

V. Kapočiaus nuotr.

Pasaulio tapsmas - kaip bendrų Dievo ir Žmogaus pastangų vaisius

(Pabaiga. Pradžia Nr. 17)
Apie **Antaną Maceiną** (1908, Bagrėnas, Prienų raj., - 1987, Brebersdorfas, Vokietija) pasakoja filosofas **Petras Butkus**

- *Minėjote neigiamą Maceinos požiūrį į neotomizmą. Jis buvo Šalkauskio mokiny, o Stasys Šalkauskis atstovauja neotomizmui. Koks Maceinos santykis su savo mokytoju, jo idėjomis?*

- Nors Maceina savo, kaip filosofo, kelią pradėjo visokeriopai Šalkauskio globojamas, tačiau idėjiniu, temperamentu požiūriu jie buvo pakankamai skirtingi. Viename paskutinių laiškų retrospektyviai apžvelgdamas nueitą kelią Maceina, tiesiog neslėpdamas nuostabos, rašė: "Kaip toli mes esame nuo Šalkauskio! Kokia 'svetima' mums dabar jo mastysena!" Nutolimas prasidėjo dar tarpukaryje. Šalkauskio polinkis į tomistinių racionalizmą ir griežtą silogistinį mąstymą, jo aistra sistemai - visa tai buvo gana svetima Maceinai, iš prigimties pasižymėjusiam kitokių mąstymu. Tik iš pirmo žvilgsnio gali pasirodyti, kad Maceina yra pozityviame santykiyje su neotomizmu. Maceinai artimesnė Augustino religinės filosofijos tradicija, kuriai būdinga remtis asmenine patirtimi, spontaniškumas, griežtos sistemos nebuvimas. Tačiau katalikų filosofo santykis su Augustinu nėra mokyklinis. Tai greičiau filosofavimo manieros, tam tikrų įžvalgų - egzistencijoje ieškoti transcendencijos, Dievą apmąstyti tik santykiyje su žmogumi - artimumas.

Apskritai net ir religinėje filosofijoje, kurioje tradicija užima didesnę vietą, aiškus autoritarius priskyrimas tai ar kitai krypčiai vargu ar įmanomas. Gimusius yra apibūdinęs Maceiną

A. Maceina.

kaip "tiesiog krikščionybės filosofą". Tai ir yra svarbiausia, o visi "izmai" yra antraeilis dalykas.

- *Kalbėdami apie Maceinos mokytojus, turbūt galime paminėti ir netiesioginius jo mokytojus, visų pirma rusų - ne tik filosofus, bet ir, sakykim, rašytojus. Man regis, jis nemaža dėmesio skyrė Dostojevskiiui. Įdomu ir tai, kad Maceina dėstė ne tik rusų filosofiją, bet ir tarybinę filosofiją.*

- Maceinos ryšiai su rusų kultūra, filosofija buvo gana glaudūs. Kartais šis faktas nėra pakankamai pabrėžiamas. Tačiau reikia tik prisiminti, kad, pasitraukus jam į Vokietiją, pirmiausia Maceina ėmėsi rusų religijos, kultūros, filosofijos temų. Jis parašė "Didįjį Inkvizitorių", remdamasis Dostojevskio legenda, "Niekšybės paslaptį", skirtą Vladimiro Solovjovo "Antikristo" analizei, "Dievo avinėlį", kuriame aptarė stačiatikių Kristaus sampratą. Profesoriaudamas Vokietijos universitetuose, Maceina dėstė rusų ir tarybinę filosofiją. Pagaliau kai kuriuose in-
terviu Maceina gana atvirai išsako savo simpatijas rusų filosofijai, teigdamas, kad savo teologinėmis mintimis ir įžvalgomis

jis yra Rytų krikščionis.

Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad tai gana kontroversiški faktai. Todėl natūraliai kyla klausimas: kokiomis rusų filosofijos idėjomis ir temomis remiasi Maceina? Rusų religinė filosofija siekė išreikšti organišką, visa apimančią požiūrį, todėl nebuvo teologijos ir filosofijos, anapusiško ir šlapusiškumo atskyrimo. Vakaruose esančią tokią distinkciją jie traktavo kaip dirbtinę ir mechaninę. Tai, kad filosofija gali būti akademinė, iš dalies autonomiška pasaulėžiūros, religijos, moralės atžvilgiu disciplina, rusų filosofija vertino kaip nesusipratimą ar klįstkelį. Filosofija jiems tuo pat metu buvo religinė, moralinė ar socialinė problema. Tai lėmė savotišką filosofavimo būdą. Filosofas, kaip pranašas, mokė, demaskavo, kvietė pakankamai radikalioms permainoms, prarasdamas atsargumą ir nesi-
vargindamas pateikti aiškia ir įtikinamą argumentaciją.

Maceina buvo pakankamai kūrybingas filosofas, todėl tos idėjos nebuvo perimtos mechanškai. Be to, didžiausią poveikį rusų filosofijai jam padarė tarpukario laikotarpis ir pirmieji tremties dešimtmečiai. Vėlyvuosiuose darbuose ši įtaka žymiai menkesnė. Tačiau reikia pabrėžti, kad Maceina, remdamasis rusų religine filosofija, perėmė ne tik jos pozityvius, bet ir kontroversinius aspektus. Viena vertus, ši sąveika įgalino išvengti perdoto teocentrizmo ir turiningai svarstyti kultūros problemas religinės filosofijos rėmuose. Tačiau, antra vertus, i akis krinta Maceinos radikalus "antiburžuaziškumas" (daugiausia perimtas iš Nikolajaus Berdiajevo) bei profetinis filosofavimo stilius.

- *Maceina neatsiriboja ir nuo socialinės problematikos - yra parašęs veikalą "Socialinis teisingumas". Įdomu, kaip jis sprendžia tas socialines problemas?*

- Socialinė filosofija Maceinai buvo pakankamai reikšminga sritis - ypač tarpukario laikotarpiu. Be to, atrodo, kad tai ta jo kūrybos dalis, kuri kelia daugiausiai prieštaringų minčių. Jau 1938 m. publikuota Jūsų minėta monografija sukėlė gana platų rezonansą. Maceina susilaukė Bažnyčios hierarchų kritikos. Kodėl taip atsitiko? Jis iš esmės atmetė privačios nuosavybės neliečiamumo principą, teigdamas, kad stokojantis žmogus turi pilną teisę pasinaudoti kito žmogaus nuosavybe, jei pastarajam to daikto dabar nereikia! Šioje knygoje jis perdėtai pabrėžia lygiavinį anksstyvosios krikščionybės principą. Tokioms idėjomis pritarė tik kairieji sluoksniai.

Paminėtinas dar vienas aspektas: Maceina gana ilgai itin skeptiškai vertino liberaliosios demokratijos perspektyvas. Jo manymu, Vakarų demokratija jau atgyveno savo amžių, nes remiasi individualizmo principu. Ateitis priklausys organicinei valstybei, kuri, anot jo, turėjo tapti "aukso viduriu" tarp dviejų kraštutinumų - liberaliosios demokratijos ir autoritarizmo. 1936 m. jaunieji intelektualai "Naujojoje Romuvoje" paskelbė deklaraciją "I organiškiosios valstybės kūrybą". Maceina buvo šios grupės idėjinis lyderis. Tačiau siūlomas naujas valstybingumo modelis, deja, nebuvo alternatyva Antano Smetonos režimui, nes organizuojamoje valstybėje nėra politinių partijų, egzistuoja korporacinė sistema ekonomikoje. Organiškiosios valstybės koncepcija Maceina detalizavo vėlesniuose straipsniuose. Jo manymu, naujoji valstybė negali vienodai traktuoti lietuvių kilmės asmenų ir tautinių mažumų atstovų. Pietybės institucija valstybingumo požiūriu yra kur kas mažiau svarbus dalykas nei gyventojų tautinė priklausomybė. Todėl valstybei suteikiama teisė uždrausti skirtingų rasų žmonių vedybas, riboti nelietuvių veiklą ekonomikoje, politikoje, kultūroje ir kitose reikšmingose sferose! Iš esmės Maceina pateikė religinę retoriką sušvelnintą autoritarinės valstybės modelį. Tačiau reikia pabrėžti, kad tremtyje Maceina tokių pavojingai radikalių idėjų pamažu atsisakė. Nenorėčiau būti klaidingai suprantas. Mano manymu, Maceina tikrai buvo stipri "filosofinė galva". Tereikia į rankas pa-
imti svarbiausias jo knygas ir taps aišku, kad filosofuojama apie žmogui reikšmingus dalykus. Pagaliau tai liudija ir tokie faktai, kad Maceinos knygos buvo leidžiamos prestižinėse le-
(nukelta į 4 psl.)

aukščiau, iš pasaulių Tėvo. Šis gyvenimas ne iš mūsų, o iš Aukštybių Tėvo, tačiau jis mummyse, ir šio naujo gyvenimo Tėvas yra mūsų Tėvas.

-0-

"TÈVE MŪSŲ, KURIS ESI DANGUJE". Jeigu nepajutome savyje naujo dangiškojo gyvenimo, jei mūsų gyvenimas lieka, koks buvęs: negalia, nuodėmė ir mirtis, - tai žodžiai "Tėve mūsų, kuris esi danguje" neturi mums prasmės, nes dangiškasis Tėvas nėra negalios, nuodėmės ir mirties Tėvas. (Tai todėl Kristus, pats būdamas be kaltės ir miręs už mus ant kryžiaus, prisiėmęs visos žmonijos nuodėmių padarinius - negalią ir mirtį - jau nevadina Dievo kaip anksčiau Tėvu, o kartu su visais kitais kūrinių, kurie kenčia ir dejuoja, mirtiname liūdesy sušunka: "Eli, Eli, lema sabachtani?") Pajutę Jį iš tikrųjų esant naujo gyvenimo, kurį mes iš jo ir gauname, Tėvu, mes tikime juo, tikime, kad Jame yra visos gėris, šviesa ir gyvenimas, kad Jis yra vienintelė tikra ir prasminga būtis, vienintelis tikslas ir troškimų objektas. Kas iš tikrųjų tiki Dievą, tas negali trokšti nieko kito, išskyrus Dievą. Tačiau ką reiškia trokšti Dievo? Kai savo prigimtiniame gyvenime trokštame ko nors sau, šitie norai gali būti trejopi: arba mes norime, kad kas nors dar nesantis atsirastų pasaulyje (tėvai nori, kad gimtų vaikai, menininkai nori kurti savo kūrinis ir pan.); arba mes trokštame, kad kas nors esantis, bet mums nepriklausantis, taptų mūsų nuosavybe (savanaudiški norai); arba pagaliau norime pakeisti ar pataisyti tai, kas yra mummyse ar kituose (norai ką nors pagerinti arba patobulinti). Aišku, kad nė vienas šių troškimų nepakeičia Dievui.

(Tęsinys kitame numeryje)

■ Maskvos kariniai pareigūnai ir Čečėnijos vadovybė patvirtino, kad 52 m. sukilėlių vadas Džiokar Dudajev žuvo iš balandžio 21 d. į 22 d. raketinio atsakymo metu. Čečėnijos karinių pajėgų vadas Šamil Basajev balandžio 23 d. vakarą per sukilėlių televiziją pranešė, jog prieš sovietinius gniaužtus maištaujanti Čečėnija gedės Dudajev'o tris dienas. Čečėnijos ir Rusijos karo metu jau žuvo 30,000 žmonių.

■ Europos Sąjungos plėtimas gali prasidėti ir 1999 metais, kai Suomija pirmą kartą užims ES pirmininkaujančios šalies vietą. Tarp Europos politikų vyrauja nuomonė, kad ES plėtimo klausimas į darbotvarkę bus įtrauktas ne anksčiau kaip 2000 metais. Galimas dalykas, kad jau 1999 metais Europos Sąjungos vadovybė pradės derybas su kandidatėmis. Madride buvo sudarytas grafikas, pagal kurį derybos su kandidatais ES Malta ir Kiprą turi prasidėti praėjus pusei metų po ES šalių vyriausybės konferencijos, tai yra 1998 metais.

■ Subyrėjus Sovietų Sąjungai, nepriklausomos Estijos teritorijoje gyvena apie 300,000 kietautų, kurie beveik visi buvo rusai. Tuomet jie nebuvo laikomi Estijos piliečiais ir nė vienas iš jų nebuvo gavęs Estijos vidaus paso. 1996 m. sausio 9 d. Estijos vyriausybė nutarė šiems svetimausiems išduoti specialius pasus. Tad dabar, jie gali gyventi Estijoje ir būti renkami įvairiais pareigūnais, jei per tam tikrą laiką tinkamai išmoks estų kalbą. Manoma, kad apie 80,000 rusų, nors ir pasilikę Estijoje, bet rusų pilietybės neatsisakys.

■ Viena turtingiausių pasaulio bendrovių - Rusijos Gaz-Prom - valdo virš trečdaliao pasaulyje žinomų natūralių dujų išteklių. GP remia B. Jelcino kandidatūrą į prezidentus. Nuo 1985 iki 1992 m. bendrovei vadovavo dabartinis ministras - pirmininkas Černomirdin. GP buvo privatizuota 1994 m., jos metinis uždarbis yra 6 milijonai dolerių, jos dujų eksporto į užsienį pajamos duoda Rusijos vyriausybei pusę užsienio valiutos atsargų. GP dirba 300,000 tarnautojų, jų algų išmokėjimas gerokai vėluoja, nes Rusijos dujų vartotojai skolingi bendrovei 7,6 milijonus dolerių. GP parduoda dujas vidaus rinkoje žemesne negu pasaulinės rinkos kaina. Bendrovės pirmininkas Rem Vjachirev yra absoliutus įmonės valdovas, praktiškai atsakingas tik ministrui-pirmininkui ir prezidentui. GP turi dujų prekybos monopolį ir neturi jokių konkurentų.

■ JAV jau šį mėnesį gali būti išslaptinta daugiau kaip 3 tūkst. valandų magnetofono įrašai, padaryti Richard Nixon prezidentavimo metu. Kai kurios iš šių juostų lėmė Nixon nušalinimą per vadinamąjį Watergate skandalą. Iki šiol išslaptinti tik 63 valandų įrašai, o kitos juostos saugomos Nacionaliniame archyve. Maždaug 200 valandų įrašai susiję su neteisėtais, neetiškais arba nepadoriais veiksmais. Juostose yra pokalbių, įrašytų pasiklausant telefoninių pokalbių ar įsilaužus. Kai kuriuose įrašuose kalbama apie nederamą pasinaudojimą vyriausybės įstaigomis. Nixon daugiau kaip prieš 20 metų pradėjo bylinėtis, kad užkirstų kelią juostų išslaptinimui.

Seselė Elaine, Villa Joseph Marie gimnazijos vadovė, kartu su studentėmis.
Rimo Gedeikos nuotr.

Seselių kazimieriečių gimnazija laimėjo aukščiausią JAV mokslo premiją

Vasario pradžioje JAV mokslo departamentas įteikė seselių kazimieriečių Villa Joseph Marie gimnazijai (Holland, PA) savo aukščiausią mokslo premiją - "Blue Ribbon for Excellence in Education".

Visi džiaugiamės šiuo garbingu apdovanojimu, juo labiau, kad šiais metais tik 38 katalikiškos gimnazijos gavo šią premiją.

Šiai "Mėlynajai juostelei" laimėti reikia atlikti daug įvairių Departamento reikalavimų. Pirmiausia gimnazija turi užpildyti ilgą anketą apie savo mokslų kursus, apie mokytojų profesinį lygį, apie studentų bendrą išsilavinimą. Daug klausimų liečia gimnazijos santykius su apylinkės gyventojais.

Jeigu gimnazija pereina šį pirmą etapą, Departamento komisija siunčia savo atstovą asmeniškai įvertinti gimnaziją.

Dvi dienas atstovas veda pašnekesius su gimnazijos mokytojais, su studentais ir jų tėveliais,

su gimnazijos darbininkais (pvz., virtuvės padėjėjais, gimnazijos sargais ir pan.). Taip pat atstovas kalbasi su apylinkės gyventojais. Per tas dvi dienas jis/ji lanko įvairias klases, sporto varžybas ir kitus gimnazijos renginius.

Po dviejų dienų atstovas grįžta į Washingtoną ir pateikia savo įvertinimą Departamento komisijai. Komisija apsvaisto pranešimą kartu su užpildyta gimnazijos anketa. Po to komisija sprendžia, ar gimnazija verta šios premijos.

Villa Joseph Marie gimnazija įvykdė visus keliamus reikalavimus ir gavo "Mėlynąją juostelę".

Seselės kazimierietės įsteigė savo gimnaziją 1956 metais prie Holland, PA, miestelio, kuris yra apie 30 mylių į šiaurės rytus nuo Philadelphia. Villa yra mergaičių gimnazija. Šiais metais mokosi 270 studentų. Sprendžiant pagal praėjusius metus, galima sakyti, kad apie

98 proc. studentų stosi į universitetus ir maždaug 25 proc. gaus stipendijas.

Labai geri yra Villa Joseph Marie gimnazijos sporto pasiekimai. Per pastaruosius 8 metus jos futbolo komanda (soccer) yra laimėjusi pirmą vietą savo konferencijoje. 1994 metais Villa laimėjo Pennsylvanijos valstijos turnyro pirmą vietą. Įdomu tai, kad Villa tuomet turėjo žaisti su gimnazijomis, turinčiomis 4 ar 5 tūkst. studentų.

Be futbolo komandos, Villa didžiuojasi ir savo krepšinio komanda. Per pastaruosius 5 metus ji yra laimėjusi savo konferencijos pirmą vietą.

Seselė Elaine, gimnazijos vadovė, džiaugdamasi kartu su studentėmis ir mokytojais, sako, kad "aukštas mūsų mokytojų lygis, mūsų studentų energija, krikščioniškas darbštumas, visuomeniškumas padėjo laimėti šią mėlynąją juostelę".

Rimas Gedeika

Pasaulio tapsmas - kaip bendrų Dievo ir Žmogaus pastangų vaisius

(atkelta iš 3 psl.)
dyklose, jo darbus recenzuodavo solidūs akademiniai leidiniai, jis profesoriavo Vokietijos universitetuose. Tačiau mes turime išaugti iš naivaus džiaugsmo, jog ir Lietuva turi reikšmingų filosofų, jog ir ji gali pasakyti

reikšmingus dalykus. Man atrodė, kad mes visada privalome siekti sąžiningo, kritiško dialogo su savo istorija. Tokia buvo mano intencija šiame pokalbyje.

Astrida Petraitytė
"Šiaurės Atėnai"

Lietuva daugiausia prekiauja su Rusija ir Vokietija

(atkelta iš 2 psl.)
15,6 proc. viso importo (1994 metais - 13,8 proc.) ir eksportavo į Vokietiją už 1,56 milijardo litų, arba 14,4 proc. viso eksporto (1994 metais - 11,5 proc.).

Tarp aktyviausių Lietuvos prekybos partnerių, be Rusijos ir Vokietijos, 1995 metais buvo Baltarusija (10,8 proc. viso eksporto ir 3,7 proc. viso importo), Ukraina (7,5 proc. ir 3,1 proc.), Latvija (7,1 proc. ir 3,6 proc.), Nyderlandai (4,9 proc. ir 2,5 proc.), Jungtinė Karalystė (3 proc. ir 4,4 proc.), Lenkija (3,9 proc. ir 4,2 proc.), Danija (2,7 proc. ir 4 proc.) ir kai kurios kitos valstybės.

Statistikos departamento duomenimis, Lietuva 1995 metais iš užsienio valstybių daugiausia išvežė mineralinių produktų - beveik už 3 milijardus litų, arba 24,9 proc. viso šalies importo, taip pat mašinų ir mechaninių įrenginių, elektros įrangos, televizijos ir radijo aparatūros

(16,9 proc.), tekstilės ir jos dirbinių (9,6 proc.), chemijos pramonės produktų (9,2 proc.), maisto produktų, tabako bei alkoholio gaminių, įvairių mašinų ir įrenginių.

Lietuvos eksportas atspindi beveik visą Lietuvos pramonę. Didžiausią dalį bendro Lietuvos eksporto pirmą kartą ėmė sudaryti tekstilė ir jos dirbiniai. Jų pernai eksportuota beveik už 1,6 milijardo litų, arba 14,8 proc. viso eksporto.

Taip pat Lietuva eksportavo chemijos pramonės ir jai gaminamų šakų produkciją (12,3 proc. viso eksporto), mineralinius produktus (11,9 proc.), mašinas bei mechaninius įrenginius, elektros įrangą, televizijos ir radijo aparatūrą (10,8 proc.), taip pat gyvūnų gyvūnus ir gatavus maisto produktus, augalinės kilmės produktus, medienos dirbinius.

Virgaudas Gudas
Eltos koresp. L.R.

Ar tikrai žuvo Džiocharas Dudajevs?

Washington, D.C. JAV Valstybės Departamento atstovai kol kas neturi jokių įrodymų, kad Čečėnijos respublikos Ickerija prezidentas Džiocharas Dudajevs yra žuvs.

Ankara. Džiocharo Dudajevio vyriausybės vadovas Chasan Chasuev pareiškė, jog gandas, kad Džiocharas Dudajevs yra žuvs, neatitinka tikrovei.

Maskva. Informacinė agentūra INTERFAKS paneigė pranešimą apie D.Dudajevio žūtį. Pasak jo asmeninio sekretoriaus, prezidentas gyvas ir dirba.

Padovanokite "Darbininko" prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams švenčių proga! Prenumerata vieniems metams - tik \$30.

Lietuvos kelias į NATO - ilgas ir sunkus

Istojimas į NATO - vienas pagrinčių Lietuvos rūpesčių, priešakinis jos užsienio politikos uždavinys. Dėl to sutinka ir Lietuvos prezidentas, ir politinė opozicija. Be NATO, Rusijos šešėlyje, sunku įsivaizduoti Lietuvos saugumą, jos nepriklausomybės išlaikymą.

Tačiau Lietuvos kelias į NATO bus ilgas ir sunkus, mėnesinio Amerikos Lietuvių Bendruomenės žurnalo "Bridges" (Tiltai) kovo numeryje perspėja Asta Banionytė. Vartai į NATO net gali būti užtrenkti. Kaip Bendruomenės Visuomeninių reikalų įstaiigos vedėja, aktyvi dialogo su JAV Kongresu ir Valstybės Departamentu dalyvė, ji žino apie ką kalba.

Kuo pagrįstas Banionytės apsiniaukęs, nors ir ne beviltiškas požiūris? Savo straipsnyje, pavadiname "NATO išplėtimas - Lietuvos narystė abejotina", ji pamini vasario ir kovo mėn. įvykusias tarptautines konferencijas šiuo klausimu. Pirmojoje konferencijoje Jelcino prezidentinės tarybos narys Sergejus Karaganovas tvirtino, kad Baltijos valstybės esančios pavojingos Rusijai, kuri niekad neeis joms įstoti į NATO. Deja, rašo Banionytė, niekas konferencijoje nepakėlė balso prieš šiuos argumentus.

Kovo mėnesį įvykusioje konferencijoje, prieš NATO išplėtimą kalbėjo Johns Hopkins, universiteto profesorius, bei autorius Michael Mandelbaum ir įtakingas senatorius Sam Nunn. Mandelbaum, rėmęs Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, teigė,

kad iš Rusijos nekyla jokie pavojai ir kad NATO išplėtimas išprovokuotų ataką prieš Baltijos valstybes ir Ukrainą.

Banionytė primena naujojo Rusijos užsienio reikalų ministro Jevgenijaus Primakovo pareikštą veto prieš Baltijos valstybių įstojimą į NATO ir Čekijos prezidento Vaclavo Havelo perspėjimą, kad Vakarų neapsisprendimas bei nuolaidžiavimas Maskvai kelia pavojų, jog vėl pasikartos 1938 m. "Müncheno" kompromisas.

Bendruomenės veikėja taip pat atkreipia dėmesį į šimet išleistą Kalifornijoje veikiančio "RAND'o" korporacijos tyrimo centro pranešimą, pavadintą "NATO išplėtimas ir Baltijos valstybės". RAND'o analizės nėra eiliniai dokumentai - juos atidžiai studijuoja JAV politikos formuotojai Washingtonė.

Išsamaus pranešimo autoriai - Ronald D. Asmus ir Robert Nurick - skatina NATO išvystyti "Pabaltijo strategiją", nes neatrodo, kad pabaltijiečiai būtų priimti į NATO pirmojoje (šios organizacijos išplėtimo stadijoje. Tokia strategija esanti reikalinga, nes, anot autorių: "Kaip mes užtikrinsime, kad mums beplečiant NATO, neįvyks Rytų - Vakarų akistata?" (Kaip nurodo Banionytė, jiems pirmoje eilėje rūpi ne kaip išsaugoti Baltijos valstybių nepriklausomybę ir teritorinį vientisumą, bet kaip JAV galėtų išvengti konfliktų.)

RAND'o korporacijos pranešimas savaip patvirtina JAV LB

Vilniaus "Rasų" kapinės, vienos seniausių ir gražiausių Lietuvos sostinėje.
V. Kapočiaus nuotr.

Žemės pardavimas užsieniečiams : kita nuomonė

(atkelta iš 1 psl.)
galvotų, juk tam yra tautos išrinktieji. Tas nenoras matyti galvojančius žmones turbūt ir skatina pulti Tautos pažangos

partiją, kuri ryžosi įtaigauti, kad Konstitucija vis dėlto būtų keičiama referendumo būdu. Net politikai, kurie mano taip pat, teigia, esą čia priešrinkiminius tri-

tvirtinimus, jog jos politinės pastangos nėra bergždžios. Anot autorių, JAV politikos formuotojai kreipia dėmesį į Baltijos šalių saugumą ir jų nepriklausomybės išlaikymą vien dėl skardžių ir gerai organizuotų Baltijos kilmės amerikiečių bendruomenių veiklos. Šiaip Baltijos valstybių nepriklausomybė tėra problema Jungtinėms Valstijoms, nes ji "komplikuoja mūsų santykius su Rusija ir kelia pavojų šiaurės Europos saugumui, trukdydama dabartinę lygsvarą".

RAND'o tyrėjų nuomone, "Baltijos šalių problema visad turėjo neproporcingai didelį poveikį JAV politiniam gyvenimui".

Kokią išvadą iš to turėtų padaryti Amerikos lietuviai? Pasak Banionytės, jų uždavinys yra užtikrinti, kad šis poveikis, Amerikos politinio gyvenimo faktas, testųsi. "Jūs esate priešakinė Lietuvos gynybos linija", rašo ji. "Jei jūs nepakelsite balso už Lietuvą ir jos saugumą, niekas kitas neprabilis".

ukas. Tačiau ar blogai, kad priešrinkiminius "triukas" paremtas gyvybiškai svarbiu tautai klausimu? Juk niekas ir kitiems ne trukdė to daryti. Manau, jog daugelis žmonių norėtų, kad į rinkimus visos partijos eitų ne apsikarsčiusios kaltinimais ir deklaracijomis, ne prisimin-damos savo neblėstantį indėlį valstybingumo atgavimo peripetijose, o stengdamosi realiai sutelkti žmones vienai ar kitai problemai spręsti. Ir aišku - paskatinti galvoti, už kokias nuodėmes Lietuvai tokia bausmė - sulaukus laisvės būti iki ausų ap...?

Vytautas Rubavičius
LM

Bostono draugininkė Asta Norvaišienė su skautais: Aleksas Hauser, Tomas Subatis, Gintas Adomkaitis, Kastytis Norvaiša, Aliukas Wolosenko ir Marius Hauser.

Marijos Eivaitės - Hauser nuotr.

Atmintina Bostono Kaziuko mugė

Šių metų Bostono Kaziuko mugė, kuri įvyko kovo 11 dieną, daugeliui liks ilgai atmintyje. Ji prasidėjo, kaip visos Kaziuko mugės, vėliavų įnešimu, malda, tuntu bei draugovių pranešimais ir vėliavų pakėlimais. Šiais metais Bostonas atšventė savo 45-tąją Kaziuko mugę, o ją atidaryti buvo pakviesta viena iš jos steigėjų, sesė Ina Nenortienė. Su džiaugsmu ir pasididžiavimu Bostono skautai pagerbė darbščią ir talentingą sesę Iną, kuri su a. a. Elena Gimbutiene pirmos atkūrė Kaziuko mugės tradiciją išveivijoje. Trumpame žodyje sesė Ina apibūdino Kaziuko mugės tradicijas Lietuvoje ir perkirpo šių metų 45-tosios Kaziuko mugės kaspina.

Bostono brolijos tuntininkas Algis Adomkaitis ir seserijos tuntininkė Jūratė Aukštikalnienė džiaugsmingai pranešė, kad mūsų skautai nepasiduoda žlugimui. Priešingai, šiais metais skautų eilės padidėjo net 17 procentu! Linksmai buvo pristatyti septyni vilkiukai kandidatai ir šešios paukštytės kandidatės. Iš tiesų nauji veidai, kandidatai ir vadovai matėsi prie kiekvieno sumanijai paruošto ir skoningai papuošto stalo. Vilkiukai su draugininku Gintaru Subačium viliojo svečius gausia loterija, lietuviškais grybukais ir karštom dešrelėm, o paukštytės su draugininke Egle Šukiene fotografavo jaunus ir senus, mažus ir didelius su dideliu, kailiniuotu Velykų zuikiu. Draugininkė Asta Norvaišienė ir jos darbstūs skautai išradinai ir patraukliai buvo sustatę loterijos traukimą kaspinais, o sumanios skautės su draugininke Birute Žiaugriene spalvingai papuošė stalą savo pačiais nudailintais ir pasiūtais dirbiniais. Prityrę skautai su globėju Gintaru Čepu pardavinė-

jo skoningus medžio darbus ir viliojo svečius golfo ir strėlių žaidimais. Prityrusios skautės su draugininke Naida Snipaite išstatė savo pačių padirbtus gintarinius papuošalus ir velykinius margučius. Bostono Židinetės, buvusios ir esamos vyr. skautės, kvietė visus prie lietuviškos duonos, sūrio, tautinių rūbų, juostų, meno ir visų mylimo gintaro. Abiejų tuntu, Žalgirio ir Baltijos, vardu veikė lietuviška virtuvė, vadovaujama Daivos Navickienės ir gardus tortų stalas, suorganizuotas Danutės Wolosenko.

Ypač laukiama ir populiari Bostono Kaziuko mugės dalis yra tradicinis vaidinimas. Prieš maždaug 25 metus a. a. Paulinos Kalvaitienės iniciatyva buvo pradėti šie vaidinimai, kurie kasmet tobulėdavo ir dabar, galima sakyti, pasiekė jau spektaklių lygį. Jau 12 metų sesė Stefa Subatienė puikiai parenka scenai vaidinimus, o nenuilstanti sesė Lina Subatienė sumaniai juos surežisuoja. Šiais metais buvo suvaidintas dviejų veiksmų visų žinomas ir mylimas vaidinimas "Pelenė". Šių metų spektaklis itin pasižymėjo gera vaidyba, humoru, gražiais kostiumais ir muzika. Grakščios ir juokingos peilytės bei puikus šuo pralinksmino svečius savo šokiais ir dainomis. Pamotė ir jos dukros žavėjo visus savo perdėtu "grožiu", o nustebintai publikai plojant Bostono Pelenė atvažiavo į karaliaus balių didžiuliu baltu limuzinu, papuoštu mirkčiojančiomis šviesytėmis. Pagrindiniai veikėjai buvo Daina Žiaugraitė (Pelenė), Aliukas Wolosenko (ištikimas šuo Gerutis), Loreta Kazakaitytė (Pamotė), Nomedą Girniūtė, Angelika Kazakaitytė, Kristina Lingertaitytė, Vida Žiaugraitė (Pamotės dukros) ir dar 23 išraiškingi skautai ir skautės, at-

likę karalystės ir miestelio gyventojų vaidmenis. Joks vaidinimas nebūtų pilnas be scenos vaizdų ir jau metai iš metų tuo pasirūpina meniški Senujų Lapinų ir Dariaus būreliai. Visi, kurie prisidėjo prie šio vaidinimo, gali didžiulius pasisekimus. O kas tas auksinis žmogus, kuris numato mugės dienotvarkę ir programą iki smulkiausios detalės? Tai ryšininkė sesė Gloria Adomkaitienė! Jos dėka viskas yra gerai apsvartyta keli mėnesiai iš anksto. Kas pažįsta sesę Gloria, gali numanyti, kad ji jau dabar ruošiasi ateinančiai Kaziuko mugėi.

Dar viena priežastis, kodėl ši mugė liks atmintina, bet, deja, ši priežastis yra kiek liūdnė. Netrukus po vaidinimo greit pasklido žinia, kad ketvirtame aukšte vyksta gaisras. Leidžiantis laiptais į apačią, girdėjosi atskubančių ugniagesių, policijos bei ambulanų sirenos. Vaikai su seneliais, tėveliai su mažais vaikais - apie pusantro šimto žmonių nuskubėjo į lauką, kur drėbėdami, be paltų stebėjo ugniagesių darbą. Gaisras buvo greitai užgesintas ir už dviejų valandų jau buvo galima grįžti į mugės salę susirasti paliktus fotoaparatus, fantus, paltus bei pinigus. Apie gaisrą Bostono Lietuvių Piliečių klube buvo pranešta per Bostono televiziją ir kitos dienos laikraščiuose. Niekas neabejoja, kad gaisras tokiam senam pastate galėjo baigtis tragedija, bet gerasis šv. Kazimieras apsaugojo visus Bostono skautus, tėvelius bei svečius nuo didesnės nelaimės. Džiaugiamės, kad klubas bus netrukus atremontuotas ir kitais metais sulauks kitos triukšmingos, 46-tosios, Kaziuko mugės!

Marija Eivaitė-Hauser

Pasaulio ledo ritulio čempionatas Lietuvoje

Pasaulio ledo ritulio "D" klasės čempionatas buvo surengtas Elektrėnuose ir Kaune kovo 25-31 dienomis. Įdomu, kad Lietuva, kuri niekada nepasirūmėjo šioje sporto šakoje, pajėgė užimti pirmąją vietą ir pakilti į aukštesnę "C" grupę. Čia rungtyniaavo 8 komandos, suskirstytos į du pogrupius. Viena iš jų kartu su Lietuva rungtyniavo Bulgarija, Belgija ir Izraelis, o kitoje - Jugoslavija, Ispanija, Korėja ir Australija. Lietuva, nugalėjusi visus tris savo varžovus, pateko į pusfinalį, kur iš šios grupės dar kvalifikavosi ir Belgija. Iš kitos grupės į pusfinalius įėjo Ispanija ir Jugoslavija. Pusfinaliniuose žaidimuose lietuviai sutriuškino Ispaniją net 11:1, o jugoslaviai nugalėjo Belgiją 5:2. Tad finale susirėmė Lietuva ir Jugoslavija, ir čia lietuviai pasirodė pra-

našesni laimėdami 3:1. Elektrėnų ledo rūmuose 3,300 žmonių stebėjo įvykusį finalą ir šventė šią lietuvių pergalę. Du įvarčius įmušė Škotijos "Pasley Pirates" komandoje rungtyniaujantis Dainius Bauba (jis buvo pripažintas geriausiuoju pirmenybių puolėju). Jo brolis Egidijus išrinktas perspektyviausiu ritulininku.

Šiose pirmenybėse trečią vietą užėmė belgai, įveikę ispanus 6:1. Toliau komandos išsirikiavo taip: 5) Pietų Korėja, 6) Bulgarija, 7) Izraelis, 8) Australija.

Lietuvos komandoje gerai žaidė vartininkas V. Paražinskas, kuris per 5 rungtynes įleido tik 6 įvarčius. Lietuvos komandos kapitonas buvo R. Bučys.

Lietuvos ledo ritulio federacijos pirmininkas Vitas Gudžis sakė, kad Lietuva už šių pirmenybių surengimą iš Tarptautinės

ledo ritulio federacijos (IIHF) gavo apie 1 milijoną litų, iš kurių galės toliau finansuoti Elektrėnų "Energijos" komandą, kuri sudaro Lietuvos ledo ritulio rinktinės pagrindą. Lietuva pareiškė norą surengti 1997 m. "C" grupės pasaulio čempionatą, bet kur jis įvyks, bus nuspręsta pasaulio "A" grupės čempionato metu gegužės mėnesį Vienoje įvyksiančiame IIHF kongrese.

Šių "D" klasės pirmenybių progą lietuvių ir anglų kalbomis buvo išleistas gražus informacinis leidinys, gairėlė ir plakatas. Leidinyje yra žinių iš Lietuvos ledo ritulio istorijos. Pažymėta, kad pirmasis ledo ritulio čempionatas Lietuvoje surengtas 1926 m. (taigi lygiai prieš 70 metų) ir čia nugalėtojais tapo LFLS ledo ritulininkai. 1932 m. Rygoje Lietuva žaidė pirmas ofi-

46-sios Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės Chicagoje

Kaip jau buvo skelbta, 46-sios Š. A. lietuvių sporto žaidynės įvyks 1996 m. gegužės 17, 18 ir 19 d. Chicagoje. Rengia Chicago sporto klubų organizacinis komitetas, vadovaujamas Algimanto Tamošiūno.

Pagal pirminės registracijos duomenis, žaidynėse dalyvaus šios sporto šakos: krepšinis, tinklinis, ledo ritulys ir šachmatai. Anksčiau planuotos stalo teniso varžybos neįvyks dėl nepakankamo susidomėjimo.

Krepšinis vyks šiose klasėse: vyrų A, vyrų B, jaunių A (1977 m. gimimo ir jaunesni) ir moterų. Vyrų A ir B krepšinis numatomas pradėti penktadienio vakare 6:00 val. vak. ir tęsti šeštadienį ir sekmadienį. Daugumai vyrų A ir B komandų teks penktadienį sužaisti po 2 rungtynes. Jaunių A ir moterų krepšinis vyks tik šeštadienį ir sekmadienį.

Tinklinio varžybos vyks tik vyrų ir moterų klasėse. Mergaičių A ir B tinklinio nebus dėl komandų stokos. Visos tinklinio varžybos vyks tik šeštadienį ir sekmadienį.

Galutinė krepšinio ir tinklinio komandų registracija privalo būti atlikta iki balandžio 30 d. imtinai, pas organizacinio komiteto pirmininką, šiuo adresu: Algimantas Tamošiūnas, 317 South Catherine Ave, La Grange, IL, 60525. Tel. (708) 354-2516. Faksas: (312) 239-2179.

Krepšinio ir tinklinio varžybų tvarkaraštis, salių adresai ir kitos tolimesnės informacijos bus paskelbta po galutinės dalyvių registracijos.

Ledo ritulio varžybos vyks tik

vienoje vyrų klasėje, neriboto amžiaus. Bus žaidžiama Orland Park, Ice Arena, 10701 West 159th St., Orland Park, IL. Turnyras vyks tik šeštadienį, gegužės 18 d., nuo 9:00 val. ryto. Ledo ritulio komandų galutinė registracija iki balandžio 30 d., pas turnyro vadovą Albertą Tuskenį, 6528 So. Whipple St., Chicago, IL 60629. Tel. (312) 476-8630. Faksas: (312) 239-2179.

Šachmatų individualios varžybos vyks atskirai, gegužės 11-12 d. Pasaulio Lietuvių Centre, 14915 127th St., Lemont, IL. Pradžia - gegužės 11 d., šeštadienį, 9:30 val. ryto. Dalyvių registracija iki gegužės 5 d., pas turnyro vadovą Romą Fabijoną, 21 Commons Dr., Palos Park, IL 60464. Tel. ir faksas: (708) 448-4027.

Visi žaidynių dalyviai, tiek klubai, tiek ir žaidėjai, privalo būti atlikę 1996 m. ŠALFASS-gos metinę narių registraciją. Dalyvių ir komandų skaičius neribotas visose varžybose.

Papildomi kontaktai: Riman-tas Dirvonis (bendri reikalai ir krepšinis), tel. (708) 923-0676; Donatas Siliūnas (krepšinis), tel. (708) 852-3204; Zigmas Žiupsnys (tinklinis), tel. (708) 425-3379; Raimundas Gilius (ledo ritulys), tel. (312) 549-8930.

Smulkios informacijos pranešamos visiems sporto klubams. Dėl papildomų informacijų prašome kreiptis į Algimantą Tamošiūną bei atitinkamų sporto šakų varžybų vadovus.

ŠALFASS-gos centro vald.

Lietuvos Laisvės lygos lyderis Antanas Terleckas Vilniuje, Gedimino prospekte, pardavinėja savo knygas.

V. Kapočiaus nuotr.

Mūsų newyorkiečiai - laureatai

(atkelta iš 1 psl.)

Apie J. Meką komiteto pirm. M. Martinaitis pasakė, kad "jis pats ir jo kūryba šiandien yra priartėjusi prie mūsų kaip niekada anksčiau. Tai lyg žmogus iš Rojaus, savo menu ateinantis liudyti, kad jis yra galbūt čia pat ir kad jis yra galimas. Jo buvimą liudija garas, atspindys, pažvelgimas, žodis. Tokie yra kino dienoraščiai, kuriuose kamera in-

tensyviai, nervingai gauda akimirkas, patvirtinančias mūsų užmirštą, prarastą, o gal nesuvoktą Rojų, kuris yra įmanomas ir čia, žemėje".

J. Mekas, beje, pernai lankėsi Lietuvoje ir ten rodė bei aiškino savo filmus. Buvo pakviestas "Valstiečių laikraščio". Tasai laikraštis ir kita Lietuvos spauda jam skyrė daug dėmesio.

S. N.

Lietuvos ledo ritulio rinktinė, laimėjusi Pasaulio "D" klasės čempionatą pirmą vietą.

V. Kapočiaus nuotr.

cialias tarptautines rungtynes prieš latvius (laimėjo latviai 3:0).

Nors Lietuvoje gerų ledo ritulio žaidėjų niekada nėra buvę, tačiau vienas iš jų, pradėjęs Elektrėnuose, vėliau - Maskvoje, yra olimpinis čempionas ir pasaulio

ledo ritulio jaunių pirmenybių aukso medalio laimėtojas. Tai Darius Kasperaitis, dabar žaidžiantis New Yorko "Islanders" profesionalų klubo komandoje.

Ed. Šulaitis

- **Dr. Reginos Narušienės**, JAV LB Krašto valdybos pirminkės, iniciatyva JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos balandžio 28 d. Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL, susitiks bendrame posėdyje su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba.

- **Dr. Kazys Pemkus**, buvęs Ateitininkų Federacijos vadovas, balandžio 14 d. mirė Sleepy Hollow, IL. Velionis turėjo didžiulę lituanistinę biblioteką, kurią neseniai padovanojo Lietuvai.

- **Poetas Balys Gaidžiūnas**, ilgametis "Dirvos" savaitraščio redaktorius, iš Cleveland, OH, 1994 m. išvykęs visam laikui į Lietuvą, eidamas 85-tuosius metus, balandžio 7 d. mirė Vilniuje. Dirbo įvairių laikraščių redaktoriumi, išleido keturias publicistikos ir septynias poezijos knygas.

- **Vytautui J. Černiui**, Vytauto Didžiojo universiteto Senato nariui, Pedagogikos centro direktoriui, Temple universiteto profesoriui, balandžio 26 d. sukaiko 70 metų. Sukaktuviniškas gimė Lietuvoje, didesnę amžiaus dalį praleido Indianos valstybiniame ir Philadelphiajos Temple universitetuose.

- **Solistė Nerija Linkevičiūtė Kasparienė** su Robertu Mockum atliks koncertą "Pavasario balsai" gegužės 5 d. Lietuvių Dailės muziejuje, Lemont, IL. Koncertą rengia "Saulutė", Lietuvos vaikų globos būrelis.

- **Susitikimas su James Swihart**, JAV ambasadoriumi Lietuvai, įvyks gegužės 4 d. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje, Chicagoje.

- **Moksleivių ateitininkų stovykla** Dainavoje šią vasarą vyks rugpjūčio 11-18 dienomis. Informacijas teikia Asta Čuplinskienė. Jos telef. (312) 376-7375.

- **"Volungė"**, Torontė lietuvių choras, šį pavasarį švenčia savo veiklos 20 metų sukaktį. Choras ruošiasi išleisti CD bei audiojuostelę. Įrašai jau beveik baigti. Klausytojai juos galės išgulti gegužės pradžioje.

- **Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus** 30 metų sukaktis muziejaus "Gintaro" salėje iškilmingai bus paminėta birželio 28 d.

- **Kazio Kęstučio Šimo** fotografijų paroda atidaroma gegužės 10 d. Chicago Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje.

- **Dr. Laima Andrikiene**, Lietuvos Seimo narė, nuo š. m. sausio 10 d. gilina studijas Užsienio reikalų institute prie Georgetown universiteto, Washington, DC. Ji yra Nepriklausomybės akto signatarė, viena iš Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) partijos steigėjų ir Jaunimo reikalų komiteto pirmininkė. Viešnia Tėvynės Sąjungos rėmėjų Chicago skyriaus kvietimu gegužės 4-5 dienomis susitiks su lietuvių visuomenine Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL.

- **Alia Arbaitė**, tragiškai žuvusio biologo Arimanto Arbo dukterė, kartu su Kelley Wilkinson (jos tėvas žuvo kartu su Arbu) atstovaus JAV tarptautinėse vandens baletų (synchronized swimming) varžybose Duesseldorfe, Vokietijoje, gegužės 16-18 d.

*Skaitytojai rašo
"Darbininkui"*

Gerbiama Redakcija,

Rašau Jūsų laikraščiui baigiantis mano mokslinei stažuotei Centrinės Floridos Universitete, kur nuo sausio 3 d. tobulinau savo žinias ir igūdžius administravimo srityje.

Nenorėdamas plačiau aptarinėti mano mokslinės komandiruotės į JAV tikslų ir uždavinių, galiu pasakyti, kad ši išvyka man buvo labai naudinga. Susipažinau su JAV universitetų programomis, dėstymo metodika, naujausia literatūra, pagilinau savo anglų kalbos igūdžius, atsirado naujų bendrų suma-

nymų su Centrinės Floridos Universiteto profesoriais.

Kreipiuosi į Jūsų laikraštį norėdamas padėkoti JAV - Baltijos Fondui, jo vadovybei, kuri jau kuris laikas sėkmingai remia Kauno technologijos universiteto Administravimo fakulteto vykdomą administravimo mokslų plėtojimo Lietuvoje programą. Asmeniškai norėčiau išreikšti padėką poniai Audronei Pakštienei už nuolatinį rūpestį ir globą stažuotės metu. Jos dėka turėjau galimybę per radiją pabendrauti su Chicagos lietuvi-

ais, susipažinti su Floridos lietuvių gyvenimu. Teko paviešėti Sunny Hills lietuvių bendruomenėje, dalyvauti jų organizacijų renginiuose. Teko dalyvauti LB Floridos apygardos suvažiavime St. Petersburg. Ypatin-gai maloniai buvau priimtas tautiečių Laimos ir Jurgio Savaičių namuose. Noriu išreikšti padėką už malonias akimirkas praleistas su šiais žmonėmis. Buvau sužavėtas šios šeimos erudicija, Lietuvos kultūrinio gyvenimo, jos istorinio - politinio vystymosi supratimu.

Naudodamasis proga taip pat noriu savo kolegų ir savo vardu padėkoti profesorei Ilonai Vaišnys už rūpestį ir pagalbą, suteiktą Kauno technologijos universiteto Politologijos katedrai.

Su pagarba,

Dr. Alvydas Raipa

Kauno techn. universiteto Administr. fakulteto asoc. prof.

Liaudiškos muzikos ansamblis koncertuoja Vilniaus uniuersiteto kiemelyje.

V. Kapočiaus nuotr.

PAVASARIS LIETUVOJE!

Skrydžių kainos iš New Yorko į Vilnių ir atgal:

Balandžio 1 -- gegužės 15 - \$600

Gegužės 16 -- birželio 5 - \$650

plius mokesčiai

Kainos sumažintos ir iš kitų miestų.

*Prašykite mūsų brošiūros apie keliones
į Lietuvą, Latviją, Estiją.*

VYTIS TRAVEL

40 - 24 235 St.
Douglaston, NY 11363
Tel. 718 - 423 - 6161
1-800-77-VYTIS

PASINAUDOKITE PAPIGINTOMIS KAINOMIS

**pavasari ir vasarą, skrisdami į
Vilnių ir Rygą!**

**Mes taip pat siūlome patogius skrydžius ir keliones
laivu į Karibų salas, Australiją, Aziją ir Europą.**

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave.
Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

GEGUŽĖS mėn. siuntinius paimsime šiose vietovėse:

BROOKLYN, NY	gegužės 11	12:00 - 2:00 v. p.p.
CAPE COD, MA	gegužės 15	3:30 - 5:00 v. p.p.
LOWELL, MA	gegužės 17	12:00 - 1:00 v. p.p.
LAWRENCE, MA	gegužės 17	2:00 - 3:00 v. p.p.
NASHUA, NH	gegužės 17	4:00 - 5:00 v. p.p.
WORCESTER, MA	gegužės 18	11:00 - 3:00 v. p.p.
WATERBURY, CT	gegužės 18	9:30 - 11:00 v. ryto
HARTFORD, CT	gegužės 18	12:00 - 2:00 v. p.p.
NORWOOD, MA	gegužės 22	6:00 - 7:00 v. vak.
PUTNAM, CT	gegužės 23	1:00 - 2:30 v. p.p.
PROVIDENCE, R.I.	gegužės 23	4:00 - 6:00 v. vak.
BINGHAMPTON, NY	gegužės 31	9:00 - 10:00 v. ryto
SCRANTON, PA	gegužės 31	12:00 - 1:00 v. p.p.
FRACKVILLE, PA	gegužės 31	3:00 - 5:00 v. p.p.
BALTIMORE Lithuanian fest.	birželio 1	12:00 - 6:00 v. vak.
BALTIMORE Lithuanian fest.	birželio 2	12:00 - 6:00 v. vak.

*Dėl pinigų pervedimo, dėl Air Cargo siuntinių ir
kitokios informacijos prašome teirautis telefonu:*

(617) 269 - 4455

Laiškas DARBININKUI

"Gerasis angelas" Darbininko Nr. 15 labai gyvas. Pagerbkime p. Stefaniją Mikulskienę už josios tikrai jautrią širdį ir meilę. Aš ją pažįstu daugiau kaip 26 metus. Taip pat ir jos dukrą Danutę, su kuria keliavom į Romą, o vėliau su pačia Stefa į Lourdą ir kitas vietas. Susipažinau su jos kitom dukrom Irena ir Aldo-

Lietuvos Vyčių 83-sis seimas

Lietuvos Vyčių 83-sis metinis seimas š. m. rugpjūčio 7-11 dienomis vyks Holiday Inn viešbutyje, 195 Westgate Drive, Brockton, Massachusetts. Seimą globos Brocktono 1 kuopa.

Prieš seimą (norintiems dalyvauti) numatyta kelionė į istorinį Plymouth miestą,

Ketvirtadienį, rugpjūčio 8 d., atidarant seimą, bus aukojamos šv. Mišios šv. Kazimiero bažnyčioje, Brocktone. Po šv. Mišių bus pasodintas seimo memorialinis medis.

Penktadienį, rugpjūčio 9 d., po einamųjų reikalų, Kultūros vakaro programą atliks Marytė Bizinkauskas ir Danutė Mikieka.

Šeštadienį, rugpjūčio 10 d., - seimo uždarymas ir banketas.

Sekmadienį, rugpjūčio 11 d., seimo uždarymo šv. Mišios bus aukojamos šv. Kazimiero bažnyčioje.

Registracijos ir dalyvavimo seime reikalus tvarko Marytė Bizinkauskas ir Veronica T. Cote, 424 North Cary Street, Brockton, MA 02402; tel. (508) 586-0650. Suaugusiųjų mokesis - 120 dol. (asmeniui) iki birželio 1 d.; po birželio 1 d. - 125 dol. Jaunimui iki 18 metų - 80 dol.

Regina Juškaitė

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B. S.
77 - 01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

na šiek tiek vėliau. Visos dosniai dėjo ir deda pastangas dėl brolių ir sesių Lietuvoje.

Aš turiu garbės pranešti, kad Maspetho Lietuvos Vyčių 110 kuopa perėmė globoti du našlaičius - mergaitę ir berniuką. Prie to prisidėjo kitatautis

Fred Daniel, kuris prižadėjo du našlaičius globoti iki mirties patalo, o po to tai tęs anūkė.

Čia tikri "angelai sargai"! Ar atsiras daugiau?

El. Matulionytė,

Maspetho Lietuvos Vyčių 110 kuopos sekretorė

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

**Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų**

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

APRIL - MAY PICK-UP SCHEDULE

05/03 FRI	KEARNY, NJ	11-12 Noon
05/03 FRI	PATERSON, NJ	1-2 PM
05/04 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
05/07 TUE	PUTNAM, CT	11-12 Noon
05/09 THU	NEWARK, NJ	11-12 Noon
05/13 MON	NEW BRITAIN, CT	11-12 Noon
05/13 MON	NEW HAVEN, CT	2 - 3 PM
05/13 MON	WATERBURY, CT	4 - 5 PM
05/16 THU	PHILADELPHIA, PA	11-12 Noon
05/17/FRI	KEARNY, NJ	11-12 Noon
05/17 FRI	PATERSON, NJ	1 - 2 PM
05/23 THU	NEWARK, NJ	11-12 PM
05/25 SAT	BROOKLYN, NY	12 - 1 PM
05/27 MON	NEW BRITAIN, CT	11-12 NOON
05/27 MON	NEW HAVEN, CT	2 - 3 PM
05/27 MON	WATERBURY, CT	4 - 5 PM
05/30 THU	PHILADELPHIA, PA	11-12 NOON
05/30 THU	BALTIMORE, MD	4 - 5 PM

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$550 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago \$570 r.t.
One way to Vilnius \$360

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

**MES SIŪLOME
PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ
IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS
AMERIKOJE AR KANADOJE**

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

Nuo 1994 m. sausio 1 d.
iki 1996 m. kovo 31 d.
TAUTOS FONDUI aukojo

(Pabaiga. Pradžia Nr. 17)

\$145 - Džiugas, S. & S., IL (\$225)
\$100 - Idzelis, S., OH (\$1,925); Liaukus, J. & E., FL (\$1,790); Milukas, N., NY (\$150);

\$70 - Grybauskas, V. & L., IL (\$1,100)
\$50 - Giedraitis, R. & D., CA (\$1,440); Graudis, R., NJ (\$535); Gudelis, L., CT (\$280); Kasauskas, J., NJ (\$365); Kleiva, V., FL (\$1,500); Kronkaitis, J., VA (\$200); Kuodis, B., MA (\$1,700); Laskauskas, K. & V., MD (\$450); Leonas, G., NH (\$3,402); Lileika, V. & G., CT (\$245); Matulaitis, A., NY (\$785); Miklas, H. & R., NY (95); Modestas G., FL (\$575); Naujokaitis, J., CA (\$2,220); Petrikas, J., FL (\$690); Raciųs, J., AZ (\$1,082); Raulinaitis, Z. & M., NJ (\$100); Remėza, E. & V., NY (\$380); Remėza, S. & M., NY (\$320); Repšienė, A., IL (\$4,075); Rimkūnas, J., FL (\$2,055); Sergautis, B. & O., CANADA (\$605); Siemaška, L., GA (\$115); Simanavičius, L., NY (\$205); Slavinskas, D., NJ (\$50); Stapulionis, J., CT (\$320); Sutkus, A., IL (\$450); Tauras, V., IL (\$1,055); Toffler, H., FL (\$50); Vadopapas, J., IL (\$810); Valiukas, V. S., CT (\$175); Veston, A. & E., FL (\$50); Vitkus, V., NY (\$525); Vytuvis, A. & J., NY (\$305); Warkala, A., NY (\$350).

\$45 - Diržys, G., NY (\$305); Dubauskas, P., NY (\$475); Jurys, Z. & Z., NY (\$440); Laucis, A., IL (\$239); Mačionis, A. & I., FL (\$4,490); Meiliūnas, G., NY (\$530); Petrikas, M., FL (\$145); Žemaitaitis, G. & I., CT (\$190).

\$40 - Ambrizas, J., IL (\$1,000); Anglijos lietuvių klubas, IL (\$3,340); Bork, G. & R., NY (\$50); Dragunevičius, V. G., NY (\$70); Elskus, A., NY (\$100); Graudienė, K., NJ (\$490); Hasselberg, J., NY (\$185); Joksa, I. & V., FL (\$415); Krasauskas, R., CT (\$400); Mikšys, P. & J., MA (\$450); Nenortas, K. & I., MA (\$475); Pranskevičius, S., IL (\$355).

\$35 - Bagdžiūnas, A. B., NY (\$120); Bublys, A. & B., MI (\$275); Kildišius, A., NY (\$65); Miklas, K., NY (\$100); Miklius, B., FL (\$370); Mišauskas, T., MI (\$1,330)

\$30 - Banaitis, I., NY (\$725); Bitėnas, H. & G., NJ (\$720); Grajauskas, V. J., NY (\$90); Janušonis, G., NY (\$270); Klimkaitis, A., MI (\$510); Levanas, S., CT (\$750); Mackevičius, A. & E., OH (\$165); Paliulis, J., CT (\$335); Paronis, Z., NY (\$250); Paškonis, A. & S., IL (\$500); Ruzgas, A., NY (\$110); Stadalninkas, L. V., CA (\$435); Varnas, A. J., FL (\$270); Žukas, A., NY (\$148),

\$28 - Jančiauskas, P. & S., FL (\$100)
\$26 - Tamašauskas, J. & P., CT (\$5,935)

\$25 - ALRK Moterų sąjungos 20-a kuopa, IL (\$240); ALT Rockfordo skyrius, IL (\$75); Apeikis, V., CA (\$263); Aušros Vartų parapija, NY (25); Baltakis, OFM, Vysk. P., NY (\$325); Bartkus, J., MI (\$2,305); Bliudnikas, E. & T., MA (\$305); Brasunas, A., MO (\$45); Brizgys, B. & O., MI (\$590); Cukuras, kun. V., CT (\$120); Degesys, D. & R., FL (\$505); Dembauskas, T. S., NJ (\$25); Devenis, K., MA (\$415); Gedminas, V., NY (\$60); Gintautas, V. & I., NY (\$60); Gluda, M., NY (\$75); Janickas, J. & M., CA (\$200); Jankus, I., NY (\$75); Karaška, M., VA (\$850); Karosas, P., MI (\$2,555); Kašuba, A., FL (\$535); Klapouchy, R. J., VA (\$50); Laucevičius, J., NY (\$205); Liskus, B. & A., FL (\$150); Mačiulaitis, A., NY (\$125); Mažeika, A., NY (\$123); Melinis, R. R., NJ (\$25); Noreika, L. & M., FL (\$755); Novak, J., VA (\$45); Ošlapas, A. & E., CT (Pažemėnas, J. & E., NY (\$110); Pažiūra, A., CA (\$2,030); Plečkaitis, V. & G., OH (\$100); Povilaitis, A., NY (\$220); Ratas, Z., NY (\$630); Razauskas, K. & R., MI (\$1,175); Rutelionis, V., FL (\$675); Rygelis, J. & A., CT (\$100); Sapetka, K. & H., CT (\$2,825); Šetikas, R., NY (\$25); Shalins, M., NY (\$1,150); Šmulskytis, L., IL (\$2,255); Staškus, V., MI (\$2,525); Švarcas, P., CA (\$1,085); Švelnis, L., MA (\$261); Trimakas, D., OH (\$140); Vaičius, K. & B., FL (\$1,060); Vaitkus, M., MD (\$450); Valaitis, G., NY (\$335); Variakojis, D., IL (\$170); Vėprus, G., KS (\$215); Vyzas, B., NJ (\$360); Žukas, J. & E., NY (\$205).

\$20 - Ambrozaitis, J., CT (\$115); Augustinas, V., FL (\$185); Aušra, J., FL (\$20); Aušrota, S., CA (\$267); Bagdonas, A. P., (\$60); Bakutis, S. & E., FL (\$670); Balsys, A., NY (\$775); Banaitis, D., NY (\$295); Biknevičius, G. & V., FL (\$20); Blazevičius, A. & B., DE (\$405); Butkevičius, B. & J., CT (\$40); Daidynas, E., NY (\$61); Dundulis, A., IL (\$255); Gudelis, R., NJ (\$20); Harmon, D. S., VA (\$400); Harris, B., MA (\$50); Jonaitis, I. M., OH (\$237); Jonelis, P. & O., IL (\$130); Juškevičius, Z. I. L. (\$445); Karnius, A. & A., FL (\$65); Kerbelis, V. & A., FL (\$20); Kizniene, V., IL (\$130); Kochanauskas, D. & V., IL (\$20); Kukučionis, A., IL (\$170); Liepinaitis, A., NY (\$120); Macys, V. S., FL (\$100); Michelevičius, P. & O., FL (\$270); Mikaila, J. & R., FL (\$575); Mockus, N., CA (\$410); Molynas, M. & G., NY (\$105); Monkus, M., IL (\$310); Nainys, E., OH (\$105); Paliulis, K. & A., CT (\$185); Peseckas, J. & V., IN (\$20); Rajeckas, G., NY (\$205); Renkus, M. M., CA (\$53); Rugienis, A. & L., IL (\$20); Rutkauskas, K., IL (\$65); Šidlauskas, R., NY (\$65); Tikuisis, S., IL (\$80); Trojanas, J., NY (\$225); Uzas, D., NY (\$145); Vaičiulis, V., NY (\$255); Vainius, J., NY (\$180); Vasiliauskas-Wesey, A., NY (\$20); Venckus, S. & O., MA (\$315); Venclauskaitė, D., CT (\$1,195); Vilkas, E. & I., CA (\$691); Visockis, Z., IL (\$6,030); Volskis, M. & J., NY (\$20).

\$19 - Kuchynskas, S., NY (\$106).
\$15 - Gobis, P. & G., MI (\$159); Jankauskas, A. & V., NY (\$210); Krisčiūnas, M., MI (\$470); Martis, A. A., WV (\$200); Petravičius, V., CT (\$30); Sukauskas, A. & B., MI (\$972); Walaska, J., RI (\$77); Zaparackas, A. & Y., MI (\$120).

\$10 - Alyta, J., NY (\$10); Arlickas, A., NY (\$50); Ažuolas, P., NY (\$185); Baksys, J., FL (\$160); Banaitis, B. & B., MA (\$165); Barzowskas, E. D., (\$20); Belickas, J., NY, (\$560); Bereisis, NY (\$10); Bielskis, J., IL (\$35); Bigelis, R., IL (\$205); Blažaitis, B., NY (\$95); Brakas, M. R., NY (\$49); Gabalis, C., NY (\$10); Girnius, B., MI (\$20); Guceauskas, A., RI (\$45); Jonušis, R., NY (\$30); Jurgela, R. & A., NY (\$30); Kažemekaitis, V., WI (\$160); Keniausis, A., CT (\$425); Kisieliųs, J., CT (\$55); Kizlauskas, K. & L. MI (\$120); Kondratas, R., NY (\$130); Kvedaras, M., IL (\$420); Liūdžius, I., CT (\$20); Lucas, M., NY (\$40); Maldutis, A., NY (\$10); Malko, A., FL (\$30); Martinkus, J., IL (\$30); Mazilis, S., NY (\$20); Noll, R., FL (\$10); Numgaudas, V., IL (\$40); Plechavičius, S., NY (\$230); Puškoriūtė, A., OH (\$210); Ruokis, V., NY (\$10); Satraitis, E., FL (\$1,200); Skrzyński, C., MI (\$30); Statkus, J., MA (\$45); Vainius, K., NY (\$160); Valodka, R. & D., FL (\$100).

\$6 - Rimkus, P., IL (\$11).
\$5 - Alekna, J., NY (\$15); Barauskas, O., NY (\$55); Butkus, A., CA (\$160); Gedgaudienė, E., CA (\$170); Statkus-Fortier, M., CT (\$45).

Už visas aukas nuoširdžiai dėkojame.

Dalis minėjimo dalyvių, švenčiant Pabaltijo universiteto penkiasdešimtmetį.

S. Budiejaus nuotr.

Didžiojo lobio saugotojas

Dr. Vytautas Ambrazas

Nelengva atsiseikinti su tais, kurie mus iš mažens mokė skaityti, rašyti ir dorai gyventi. Dar sunkiau atsiseikinti su žmogumi, kurį savo Mokytoju gali vadinti visa tauta. Toks buvo mūsų įžymusis kalbininkas akademikas Kazys Ulvydas - tikras Lietuvos ažuolas, praaugęs kelias savo amžininkų ir mokinių kartas. Dar visai neseniai sveikinome jį sulaukusį aštuoniasdešimt penktojo gimtadienio, už didelius nuopelnus savo kraštui apdovanotą Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinu. Vėlyva kovo 16 dienos vakarą liovėsi plakusi šio tauraus, didelio žmogaus širdis.

Kazys Ulvydas gimė 1910 m. rugpjūčio 27 d. vidurio Lietuvoje, Bagotelės palivarko kumečių šeimoje. Baigęs pradžios mokyklą, Kėdainių gimnazijoje galėjo mokytis tik pats mokydamas atsiliekančius turtingesnių tėvų vaikus. Tuo būdu sutaupęs kiek lėšų, 1927 m. įstojo į garsiąją Kauno jėzuitų gimnaziją, o jos baigimo atestatą 1930 m. gavo iš Prezidento Antano Smetonos rankų. Lituanistiką ir klasikinę filologiją studijavo Vytauto

Didžiojo universitete, kur jo mokytojai buvo Antanas Šalys ir Pranas Skardžius. 1937-1938 m. jis mokėsi Karo mokyklos aspirantūroje, o ją baigęs pelnė pirmąjį apdovanojimą - Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino medali. "Kariūno" žurnale buvo paskelbti ir pirmieji jo kalbiniai straipsniai (1937-1938 m.), kuriais jis pradėjo ilgus metus trukusį gimtojo žodžio ugdytojo ir puoselėtojo darbą.

Dėstydamas kalbotyros dalykus Vytauto Didžiojo universitete (1942-1949 m.), o paskui Vilniaus universitete (1949-1952 m.), Kazys Ulvydas išugdė didelį būrį lituanistų, tarp jų ir nemažai žinomų kalbininkų. Tačiau ypač gausų kalbotyros dėlių jis subrandino dirbdamas nuo 1952 m. Lietuvių kalbos institute. Čia jis vadovavo reikšmingiausių lituanistikos darbų - didžiojo "Lietuvių kalbos žodyno" ir akademinės tritomės "Lietuvių kalbos gramatikos" rengimui. Tai dabartinės kalbos normų ir ateities tyrimų pamatas.

Matydamas, kaip okupuotoje Lietuvoje stelbiama ir žalojama gimtoji kalba, Kazys Ulvydas ryžtingai stoja jos ginti. 1961 m. jis įkuria "Kalbos kultūros" žur-

nalą ir kelis dešimtmečius ji redaguoja. Beveik trisdešimt metų jo balsas skamba per radijo laidas "Taisyklingai kalbėjime ir rašykime". Mūsų rašomosios kalbos tėvo Jono Jablonskio tradicijų tęsėjas tampa žinomiausiu šalyje kalbininku, visos Lietuvos mokytoju. Įsiklausykime į jo žodžius, tais niūriais priešpaudos laikais parašytus pirmajame "Kalbos kultūros" numeryje: "Dabartinė lietuvių literatūrinė kalba - didžiulis tautos turtas, kurį sukovė mums dešimtys anksčiau gyvenusių kartų. Mūsų šventa pareiga tą turtą išsaugoti, pagarsinti ir perduoti būsimosioms kartoms. Neturime teisės nieko iš to turto prarasti, išbarstyti".

Laisvės aušrą Kazys Ulvydas pasitiko kaip Sąjūdžio dalyvis, nepriklausomos Lietuvos kūrėjas. Ir tada, kai didelė visuomenės dalis susvyravo, leido praeities tarnams pasukti mūsų šalies gyvenimą į klystkelius, jis aiškiai matė ir kitiems rodė tiesų ateities kelia.

Kazio Ulvydo nuveikti darbai jau yra tapę neatskiriama Lietuvos kultūros dalis, ir jie gyvuos tol, kol bus gyva mūsų kalba, tauta ir valstybė.

LA

das. Tokia madų paroda, jau dešimtoji, buvo surengta sausio 20 d., šeštadienį, 2 val. popiet, Ocean View metodistų salėje, Juno Beach. Atsilankė per 120 žmonių - graži publika suvažiavo iš įvairių miestų, net iš Kanados.

Parodą įvadininiu žodžiu pradėjo skyriaus pirmininkė Dalia Augėnienė, perskaičiusi nuoširdžius padėkos laiškus, gautus iš Lietuvos, kviesdama paremti parodos rengėjų triušą.

Pradžioje buvo demonstruoja-

Prisimenant Klemensą Staknį

Šių metų vasario 14 d. išlydėjome amžinybėn Klemensą Staknį (Clem Staknis), Kearny, NJ, gyventoją. Jis gimė Newark, NJ, 1910 m., buvo vienas iš trylikos Antano ir Onos Staknių vaikų. Su Lietuva susipažino būdamas dvylikos metų amžiaus, kada šeima atvyko į Palangą iš JAV. Baigęs progimnaziją, Klemensas grįžo į New Jersey, studijavo tuometinėje Newark Technical School. Ten išgijo inžinieriaus statybininko specialybę. Vėliau lankė Newark College of Engineering gilindamas žinias metalurgijos srityje. 1930-ųjų pradžioje dirbo Georgia valstijoje kelių statyboje su Civilian Conservation Corps. Vėliau, General Motors fabriko metalurgijos laboratorijoje vadovavo plieno kokybės nustatymo grupei. 1946 m. prisidėjo prie tėvo betono statybos biznio, kurį perėmė po tėvo mirties.

1940 m. Klemensas vedė Sofiją Kryžanauskaitę. Užaugino dvi dukras, Barbarą ir Carol.

Klemensas buvo religingas, paslaugus, ramaus būdo. Domėjosi chemija, astronomija, muzika, filatelija, geografija; priklausė ir veikė įvairiose organizacijose: Skautų, Vyčių, lietuvių studentų ir Profesinėje Sąjungoje; mėgo sportuoti. Gyvendamas Palangoje pamėgo ir net dalyvaudavo aukšto tramplyno nardymo ir plaukimo varžybose; žaidė futbolą, gaudydavo upėtakių Ronžės upėje.

Klemensas vienas ir su žmona apkeliauvo Europą, Centrinę Ameriką. Jaunas būdamas įstengė pamatyti didelę dali rytinių Amerikos valstijų. Šių kelionių būdas - nelegalus "train hopping".

Klemenso Staknio ilgas gyvenimas buvo pilnas įdomių nuotykių ir išgyvenimų. Gaila, kad jis nepaliko dienoraščio arba užrašų šiam gyvenimui įamžinti. O gal ir yra kas palikta?

Išsekis šventoj ramybėje, Klemensuk.

A. V. S.

Tik **DARBININKE** Jūs galite rasti naujausių žinių iš Lietuvos ir viso pasaulio.

mi įvairios paskirties drabužiai, antroje dalyje - puošnūs vakariniai.

Šiuo metu Floridoje pilna svečių, net ir iš kitų kraštų. Suvažinę svečiai turėjo progos pasikabėti.

Iš tokių parodų gaunama apie 1000 dol. pelno. Visos gautos lėšos skiriamos Lietuvos našlaičiams. Rengėjos jau paskelbė, kad paroda bus rengiama ir ateinančiais metais. Tai rodo, kad lietuviai domisi lietuviškais reikalais.

(P. J.)

Žurnalistui

GYTAUTUI LABUNAIČIUI

Lietuvoje mirus, jo seserį Liudą Kulikauskienę ir jos dukrą Gražinę su šeima giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

*Vytautas ir Edmundas Vaičiuliai
Jurgis, Janė ir Janutė Domeyko
Juozas ir Elena Andriusiai
Kazys ir Zofija Butkai*

Mylimam broliui žurnalistui

GYTAUTUI LABUNAIČIUI

Lietuvoje mirus, jo seserį Liudą Kulikauskienę, jos dukterį Gražinę su šeima liūdesio valandose nuoširdžiai užjaučiame.

*Vita Simonaitienė
Gina Simonaitis
Arūnas ir Alicia Simonaitis*

A. + A.

IRENAI BANAITIENEI

mirus, reiškiu užuojautą dukrai Gintarei su šeima ir sūnui Donatui. Jūsų skausmo dienoje jungiuosi liūdesyje ir linkiu mirusiai Viešpaties ramybės, o Jums - širdžių paguodos.

Marija Šaulienė

Ilgametei Tautos Fondo bendradarbei ir darbuotojai

A. + A.

IRENAI BANAITIENEI

mirus, sūnui Donatui, dukteriai Gintarei Ivaškienei su šeima ir visiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą.

TAUTOS FONDAS

A. + A.

IRENAI BANAITIENEI

mirus, jos dukterį Gintarę Ivaškiene su šeima, sūnų Donatą ir kitus artimuosius skausmo valandose nuoširdžiai užjaučiame.

*Algis ir Roma Vedeckai
Stasė Škerienė*

